

**МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД
ЗА 2020 Г.**

**ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ
ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ**

НА ОБЛАСТ ДОБРИЧ

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

(Обобщена информация въз основа на общинските доклади)

1. Областен съвет по етнически и интеграционни въпроси - брой заседания, обсъждани теми.
Във връзка с Covid-19 и въведените противоепидемични мерки, няма проведени заседания на съвета.
2. Брой на експертите, работещи по етническите и интеграционните въпроси, здравни, трудови, образователни медиатори или други.
На основание предоставена информация от шест общински администрации от общо осем, намиращи се на територията на Област Добрич, **общият брой е : 54**
3. Взаимодействие с НПО в сферата на интеграция на ромите;
Реализирането на областната и общинските политики за интегриране на ромите и други уязвими групи е непрекъснат процес. Познаването на проблемите на уязвимите общности е предпоставка за ефективното им решаване. От съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на НПО. Налице е ползотворно взаимодействие с НПО, работещи в сферата на интеграцията на ромите, посочени в реализираните дейности по приоритетите на Плана.
4. Ангажиране на местната общност с изпълнението на плановете.
5. Трудности и пречки, срещани при изпълнение на местните планове за интеграция на ромите, препоръки и предложения за тяхното решаване. Мерки, инициирани от общините.
  - Преодоляване на неравенството във възможностите за образование, трудова реализация, жилищни условия, здравеопазване, намаляване на неравенството в основните социални сфери;
  - Реализирането на общинската политика за интегриране на ромите и други уязвими групи е непрекъснат процес. Познаването на проблемите на уязвимите общности е предпоставка за ефективното им решаване;
  - Основен проблем при изпълнението на плановете и мерките заложи в тях е липсата на финансиране.
6. Общински планове за интегриране на ромите, включени в Планове за развитие на общините.
  - Да, включени са :

II. ОБОБЩЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ПО ПРИОРИТЕТИ

(Обобщена информация въз основа на общинските доклади, вкл. информацията по приоритети за идентифицираните микрозони с най-маргинализирани общности, съгласно Приложение „Маргинализирани зони“ в Системата.)

В СИСТЕМАТА Е НАЛИЧНО ПРИЛОЖЕНИЕ С ИДЕНТИФИЦИРАНИ МИКРОЗОНИ/НАСЕЛЕНИ МЕСТА С ВИСОКА УЯЗВИМОСТ. МОЛЯ ЕКСПЕРТИТЕ, КОИТО ВЪВЕЖДАТ ДАННИТЕ В СИСТЕМАТА, ДА ИЗПРАТЯТ ПРИЛОЖЕНИЕТО И ИЗИСКВАТ ИНФОРМАЦИЯ И ЗА ТЕЗИ МИКРОЗОНИ/НАСЕЛЕНИ МЕСТА ОТ ОБЩИНИТЕ, КОИТО ПОПАДАТ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЛАСТТА.

Община Балчик:

1. ОБРАЗОВАНИЕ

Системата на предучилищното и училищното обучение в Община Балчик за учебната 2019/2020 година включва 6 училища с 1311 ученици, а децата в 13-те детски градини са 581 в 32 групи, в т. ч. една яслена група с 10 деца. През учебната 2020/2021 г. учениците намаляват на 1275 ученици дневна форма на обучение и детски градини се запазват на 13 с 30 групи и 575 деца, от които 20 деца в 1 яслена група. В системата на образованието се включват още един Център за специална образователна подкрепа „Акад. Т. Самодумов“ село Кранево и Център за подкрепа за личностно развитие-Общински детски комплекс-Балчик. Децата от ЦСОП Кранево са записани в отделни паралелки в Средно училище „Христо Смирненски“ с. Оброчище – 56 ученици в 7 паралелки и 8 ученици в 1 паралелка в СУ „Христо Ботев“ Балчик.

Община Балчик развива политика за запазване на училищата и детските градини извън град Балчик, където и населението е по-малобройно и е с разнообразен етнически произход. За учебната 2020/2021 година с решение на Общинския съвет – Балчик са одобрени 18 маломерни паралелки вече в 5 от 6 училища и 3 слети паралелки в основните училището в с. Соколово.

Статута си на средищни училища запазиха всичките 6 училища на територията на общината. Организацията на учебния ден за учениците от I до VII клас в тях е целодневна. Във всички училища има ученически столове, в които се хранят близо 600 ученици. Община Балчик финансира изцяло 6-те училищни стола с приходи от местни дейности, като през 2020 година със сумата от **273735** лева са осигурени оптимални условия за столово хранене включително 19 души персонал, комунална издръжка, ремонти, кухненско оборудване и др. През 2020 година средищните детски градини са 3 – в селата Оброчище, Дропла, Гурково. През 2020 г. по транспортна схема за движение на седемте училищни автобуса се извозват 210 ученици от 14 населени места до трите училища в Балчик и до училищата в Соколово и Сенокос. За пътуващите 59 ученици в СУ „Хр. Смирненски“ Оброчище, училището разполага с един училищен автобус за две села и е сключен договор за специализиран превоз за един от маршрутите за още две села. На 7 ученици от 3 села се закупуват карти за обществен транспорт.

Всички училища и детски градини работят по свои планове за интеграция на ромските деца и ученици и програми за превенция на агресията и насилието. Учителите подобряват своята квалификация за работа в мултикултурна среда, за работа с деца и ученици с агресивно поведение, за толерантност, за подобряване на взаимодействието между семейството и образователната институция и др.

В изпълнение на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст създадените екипи в Община Балчик редовно посещават адресите от националната система на отпаднали от училище за установяване статута на децата и учениците. В добра координация между училищата и детските градини, с помощта на кметствата по места,

се установяват местопребиваването и социалното положение на децата, проведени са срещи и разговори с родители и близки. Продължава записването на деца и ученици за обучение в съответните институции в началото на учебната година, като е постоянен процесът за издирване на деца от семейства, завърнали се от чужбина, или често мигриращи семейства.

През 2020 година община Балчик е получила 97499 лева целеви средства за работа с уязвими групи за 4 училища и 5 ДГ.

От участие в национална програма „Образование за утрешния ден“ всички училища са получили Интерактивен дисплей 65 инча.

По НП «Осигуряване на съвременна образователна среда», СУ «Хр. Ботев» Балчик, СУ «Хр. Смирненски» Оброчище и ЦПЛР-ОДК Балчик изпълняват проекти по модул «Подобряване на условията за експериментална работа по природни науки.

Със средства от общинския бюджет са извършени следните дейности:

- Текущи ремонти и подновяване на обзавеждането в ДГ «Чайка» и ДГ «Знаме на мира»;
- Подобряване на дворните пространства и съоръжения ДГ «Първи юни» Оброчище, ДГ № „Чайка“ и ДГ „Знаме на мира“ Балчик;
- Ремонт на отоплителен котел течено гориво в ДГ № 3 «Чайка» Балчик
- Финансово подпомагане на абитуриенти от рискови групи;
- Увеличение на групите в ЦПЛР – ОДК Балчик и участниците в тях и включване на децата от ромската общност в групите и кръжоците - „Приятели на природата“, „Приказен свят“, „Приложно изкуство“, фолклорен клуб и мажоретен състав.

Мярка/процедура а	Вид на участие	Бюджет на проекта	Индикатор	Индикатор	Постигнат резултат
Проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“	3 детски градин и от Община Балчик		назначени допълнително логопед, ресурсен учител, образовател и медиатор и 4 помощник-възпитатели	4 групи с 20 деца за допълнително обучение по български език в ДГ „Първи юни“ Оброчище	Разширяване на достъпа до предучилищно образование на децата от уязвими групи и живеещи в бедност. Предоставяне на допълнително обучение по български език за децата с различен майчин език, изплащане на такси за посещаване на целодневна детска градина като преодоляване на икономически бариери за включване, закупуване на материали и помагала, мотивация на родителите за активно сътрудничество между семейството и детската градина.
Проект „Подкрепа за успех“	5 общински училища		Назначени 5 образователни медиатори	41 групи с 258 ученици за допълнителни занимания по БЕЛ и математика	Подпомагане равния достъп до качествено образование и по-пълното обхващане на учениците в училищното образование чрез дейности за преодоляване на затруднения в обучението и пропуски при усвояването на учебното съдържание, както и за развитие на потенциала и възможностите им за успешно завършване на средно образование и за бъдеща социална, професионална и личностна реализация.

Община Тервел:

Обхващане и задържане на децата и учениците от ромски произход в образователната система. Осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда

1. Гарантиране на равен достъп до качествено образование чрез

- Поддържане на картотека на подлежащи ученици и деца за ДГ и 1 клас;
- Ограмотяване на младежи- роми;
- Съдействие за включване на педагозите от ДГ и училища в образователни програми за работа с деца билингви;
- Извозване на децата и учениците до най- близкото детско заведение или училище, ако в населеното място липсва. Извозване на учениците от горен курс до гимназиите в Тервел, както и от ромската махала до СУ.

Интегриране и адаптиране на децата и учениците от ромски произход в учебните заведения чрез:

- Създаване на условия за безстресов преход от средата на майчиния им език към усвояване на книжовен български език;
- Създаване на условия за запознаване с ромската култура и етнически особености на учителите, работещи с ученици застрашени от отпадане;
- Осигуряване на допълнително обучение по български език на деца в предучилищна възраст и за ученици, за които българският език не е майчин;

Създаване на подкрепяща и привлекателна среда в интегрираните училища чрез:

- Подпомагане на децата и учениците от социално слаби семейства /дрехи, ученически пособия/;
- Столово хранене;
- Създаване на условия мултикултурно и мултиетническо опознаване посредством фолклорни състезания, типични занаяти и запознаване с особеностите на бита;
- Създаване на условия за професионално обучение, съответстващо на културната и етническа специфика, както и на потребностите на децата от ромски произход;
- Подкрепа на дейности за обхващане на деца и ученици от ромски произход в разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности, с цел преодоляването на трудностите в обучението и задържането в училище;
- Кариерно консултиране и професионално ориентиране на учениците от етническите малцинства.

Ограмотяване и обучение на неграмотни и слабограмотни лица от ромски произход, които нямат завършен начален етап или завършен клас от прогимназиалния етап.

Заложените мерки в Плана за интеграция на Община Тервел са съизмерими и напълно адекватни на реално изпълнените дейности през 2020 г.

Поддържа се картотека на подлежащите за постъпване в първи клас, освен по данни от ГРАО, и чрез физически обход на семействата на децата.

На всички деца и ученици- от общинските и държавните образователни институции, както и на техните учители, е осигурен безплатен транспорт.

От началото на октомври 2020 г. е осигурен безплатен транспорт на децата, живеещи в квартал „Север“ в гр. Тервел, с концентрирано ромско население, посещаващи детски ясли и на учениците от СУ „Йордан Йовков“. Финансирането на дейността се осъществява чрез Проект BG05M9OP001-2.018-0022 “Интегрирани мерки за подобряване на достъпа до образование и социално-икономическа интеграция на уязвими групи в Община Тервел – интегрирано финансиране от ОП РЧР и ОП НОИР.

През учебната 2020/2021 г. в 6 детски градини са сформирани групи за допълнително изучаване на български език в предучилищна възраст по Проект BG05M9OP001-2.018-0022-2014BG05M2OP001-C01 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“. Назначени са 9 образователни медиатори и помощник- възпитатели.

В ДГ „Детелина“ гр. Тервел и ДГ „Слънчице“ с. Орляк се изпълнява проект по НП на МОН „Успяваме заедно“.

В навечерието на големите празници детските градини и училищата провеждат благотворителни инициативи за събиране на средства за подпомагане на деца и ученици от социално- слаби семейства.

През 2020 г. Община Тервел дофинансира маломерните и слети паралелки в общинските училища ОБУ „Д-р Петър Берон“ с. Коларци, ОБУ „В. Друмев“ с. Орляк, ОУ „Хр. Ботев“ с. Зърнево, ОУ „Отец Паисий“ с. Н. Камена, НУ „Христо Ботев“ с. Каблешково.

За ремонт на покрива на СУ „Йордан Йовков“ в капиталовата програма на общината са разходвани 100 000лв.

За осигуряване на условия за обучение на учениците в специалност „Озеленител“ в ОБУ „Васил Друмев“ с. Орляк със средства от капиталовата програма на общината са закупени мотофреза, сглобяема оранжерия и дизелов отоплител за оранжерия.

Ремонтиран е покривът на ОУ „Христо Ботев“ с. Зърнево.

През 2020 г. е одобрен проект за ремонт на защитено училище с. Нова Камена. Реализацията предстои през 2021 г.

Закупен е конвектомат за кухнята на ДГ „Здравец“ в гр. Тервел (в ромската махала), подменени са мебели в ДГ „Слънчице“ с. Орляк.

В проект BG05M9OP001-2.018-0022-2014BG05M2OP001-C01 “Интегрирани мерки за подобряване на достъпа до образование и социално-икономическа интеграция на уязвими групи в Община Тервел – интегрирано финансиране по ОП РЧР и ОП НОИр се извършват дейности, свързани със: създаване на условия мултикултурно и мултиетническо опознаване посредством фолклорни състезания, типични занаяти и запознаване с особеностите на бита; създаване на условия за професионално обучение, съответстващо на културната и етническа специфика, както и на потребностите на децата от ромски произход; подкрепа на дейности за обхващане на деца и ученици от ромски произход в разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности, с цел преодоляването на трудностите в обучението и задържането в училище; кариерно консултиране и професионално ориентиране на учениците от етническите малцинства.

В рамките на същия проект е извършено мотивационно обучение и обучение за придобиване на част от професия.

Мярка/процедура Наименование на проект	Вид на участие – бенефициент, партньор, асоцииран партньор	Бюджет на проекта – информация по общи (насочени към всички) и цели (насочени към целевата група) мерки	Индикатор <i>Пример: Брой..... включени в ....</i>	Индикатор ..... <i>да се посочи и друг, заложен в проекта, действието</i>	Постигнат резултат
BG05M9OP001-2.018-0022-	бенефициент	Разход за 2020 г.- 33 055	50 деца от ДГ в групи,	30 ученици от ромски произход, включени в	Проектът е в процес на изпълнение

2014BG05M2OP001 -C01 ОП НОИР			изучаващи БГ език	групи по интереси, работа с психолог	
Проект ОП РЧР BG05M9OP001- 2.018-0022	бенефициент	Разход за 2020 г.- 45 000лв.	52 лица от ромски произход получили квалификаци я	70 лица от ромски произход преминали мотивационно обучение	Проектът е в процес на изпълнение

Община Добричка:

Образователната система в община Добричка включва 30 детски градини в 30 населени места, от които едната е с 3 групи в с. Стожер, 3 детски градини са с две групи в селата Божурово, Одърци и Карапелит, останалите са еднотрупни детски градини. Училищата са 13: десет от тях основни, две обединени и едно средно училище в с. Карапелит. През 2020 година в Средно училище „Никола Вапцаров“ с. Карапелит се обучават ученици от I до XII клас в дневна форма на обучение. Учениците от гимназиален етап се обучават в специалност „Хранително-вкусова промишленост“, което им дава възможност след завършване на образованието да се реализират в различни фирми, занимаващи се с производство и преработка на хранителни продукти, маслопродукти и етерични масла. Практическото им обучение се провежда в „Клас олио“ АД с. Карапелит и „Био-Ко“ ЕООД – цех в с. Карапелит. За обучението и възпитанието им се грижат 20 високо квалифицирани преподаватели.

В Обединено училище „Пейо К. Яворов“ с. Стефаново се обучават ученици от 1 до 10 клас. Учениците в гимназиален етап са с професионално направление „Производствени технологии – дървесина, хартия, пластмаса и стъкло“, специалност „Производство на мебели“, професия „Работник в дървообработването“.

Обединено училище „Добри Войников“, с. Победа предлага специалност „Шлосерство“ с професия „Шлосер“ и специалност „Шивачество“ с професия „Шивач“.

Във връзка с Ковид-19 и задължителните противоепидемични мерки всички детски градини, училищни автобуси и здравни кабинети в училищата бяха обезпечени с дигитални термометри. Във всички общински образователни институции се осъществява целодневна организация на обучение на деца и ученици. Целодневната организация на обучение в училищата и даването на безплатни закуски и обяд, отпадането на таксата за детските градини решават проблемите с отсъствията на учениците от ромски произход и задържането на младото поколение в селата. От необхванатите деца и ученици 80 % са роми, които са се изселили през годината от България със семействата си. Броят на необхванатите деца и ученици в някои от населените места се дължи на начина на живот на ромските семейства за осигуряване на прехраната, ниската култура, незаинтересоваността на родителите към образованието и възпитанието на децата. Във всички общински детски градини и училища педагогическата общност има позитивна нагласа за задълбочаване и разширяване на интеграционните процеси на децата и учениците от различните етнически групи. Активно се работи в посока промяна на отношението към образованието като ценност, както при учениците, така и при техните

родители. През 2020 г. в училищата и детските градини на община Добричка, в които има деца и ученици от различни етнически групи се работи по проекти и програми, които допринасят активно по посока на успешната и трайната им интеграция. През 2020 г. продължава проекта „Равен шанс за всички деца“, в който са обхванати общо 350 деца. Интегрирането на децата от предучилищна възраст и учениците от начален и прогимназиален етап в среда, различна от семейната, е един от приоритетите на община Добричка.

Община Каварна:

Образованието е основна предпоставка за осъществяване и развитие на интеграцията. Това е причината в учебните заведения на територията на общината, в които има деца или ученици от малцинствата, да са назначени образователни медиатори, които да съдействат за повишаване на мотивацията за учене, както и за превенция на напускане на учебните заведения и отпадане от образователната система. Поставя се акцент върху повишаване на знанията, обмен на добри практики в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и училищата на територията на общината.

Образованието и възпитанието в учебните заведения е насочено към съхраняване и развитие на културната идентичност на децата и учениците в уязвимо положение. За това спомага и обучението на учителите от общинските детски градини и училища. Учениците от малцинствени групи активно участват в извънкласните форми, които се провеждат в Центъра за подкрепа на личностното развитие – ОДК Каварна, както и при провеждане на спортни мероприятия.

Във всички етапи на обучение се прилага система от стимули и интеркултурно образование. Община Каварна има оптимално развита образователна структура: 2 основни училища (ОУ „Йордан Йовков“ в гр. Каварна и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в с. Белгун), 1 средно училище (СУ „Стефан Караджа“ – гр. Каварна), 1 професионална гимназия (ПЗГ „Кл. Арк. Тимирязев“), 1 ЦПЛР – ОДК Каварна, 6 детски градини и 1 детска ясла. Децата от ромски произход по самоопределение на родителите са около 30 %. Тези от тях, които постоянно живеят на територията на община Каварна и подлежат на обучение в детски градини и училища, са обхванати от системата на образованието и ежедневно се прилагат дейности по задържането им.

В изпълнение на Постановление № 100 на МС от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (Загл. изм. - ДВ бр. 82 от 2019 г.) Обн. - ДВ, бр. 50 от 15.06.2018 г.; изм. и доп., бр. 82 от 18.10.2019 г. на територията на община Каварна са определени три района за обхват. Към всеки район са сформирани екипи, които включват представители на образователни и обществени институции. Екипите прилагат мерки за реинтеграция в образователната система, осъществяват посещения по домовете и взаимодействие с родителите, настойниците или попечителите на децата и учениците. Прилагат се мерки за обща и допълнителна подкрепа. В ДГ „Детелина“, в ОУ „Йордан Йовков“ и в ПЗГ „Кл. Арк. Тимирязев“ има назначени образователни медиатори. Тяхната работа подпомага образователните институции в работата им с родителите, с акцент върху родителите, които възпрепятстват посещението на учебни заведения. Образователният медиатор е помощен педагогически персонал, чиято основна функция е да улесни връзката между училището и родителската общност.

Броят деца от ромски произход, обхванати в предучилищната възраст през 2020 г е 80. Децата роми, постъпили в първи клас са 35. През последната учебна година има 9 ученици отпаднали от образователната система.

ДГ „Детелина“ активно работи с родителите на ромските деца. Провеждат се открити уроци, тържества, концерти. През 2020 г. осъществяването на част от проявите е отменено заради протиепидемичните мерки свързани с превенция разпространението на COVID-19.

Сформираните обществени съвети към училищата и детските градини продължават да работят успешно. Няма проблеми в сътрудничеството с Училищното настоятелство.

Учениците от ОУ „Йордан Йовков“, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и СУ „Стефан Караджа“ работят по Проект „Подкрепа за успех“, който се финансира от оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ и се изпълнява от МОН като конкретен бенефициент. Той стартира през април 2019 година и обхваща и следващите две учебни години. Проектът е насочен към намаляване на риска от преждевременно напускане на образователната система от учениците. Важен елемент за постигане на целите на операцията е включването на родителите на учениците в риск от отпадане в образователния процес. Затова е заложена специална Дейност 7. Дейности за работа с родителите чрез включване на образователни медиатори, социални работници, ромски авторитети и лидери, представители на неправителствени организации, и др. заинтересовани лица в образователния процес и насърчаване на сътрудничеството с педагогическите специалисти за намаляване на риска от преждевременно напускане на образователната система от учениците.

Част от начинанията, предприети в общината, впоследствие стават и национални кампании: закуски на социално слаби деца, сформирани клубове за извънкласни дейности. Непрекъснато се повишава квалификацията на учителите, като се акцентира върху периодичните контакти с родителите. Стимулира се развитието на интеркултурното образование и интеграция на деца-билингви и деца със специални образователни потребности. Децата, които живеят със своите родители, работещи в чужбина, получават подкрепа от ръководствата на учебните заведения, за да продължат образованието си индивидуално. При ежегодното национално външно оценяване, резултатите на учениците от ромски произход са на ниво по-високо от средното за страната. Голям процент от младежите от малцинствен произход в община Каварна вече имат средно образование, някои са и студенти.

Извънкласните дейности, в които участват деца от ромски произход, се провеждат на следните места:

- ДГ „Детелина“, гр. Каварна: Посещения на изложби, експозиции на Исторически музей – Каварна, посещения на градската библиотека, изяви за различни празници, като Банго Васил, Ромски празник и др.
- ДГ „Калинка“, с. Раковски: изяви за различни празници, изложби.
- ДГ „Слънце“, с. Септемврийци: изяви за различни празници, изложби, почитване и залесяване на двора на детската градина.
- СУ „Стефан Караджа“, гр. Каварна: клуб „Зелена слънчева пътека“, изяви за различни празници, изложби, участие в конкурси.
- ОУ „Йордан Йовков“, гр. Каварна: клуб „Екология“, ИУЧ „Изобразително изкуство“.
- ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Белгун: ИУЧ „Изобразително изкуство“, ИУЧ „История“.
- ПЗГ „Кл. Арк. Тимитязев“, гр. Каварна: изяви за различни празници, изложби, участие в конкурси.
- ЦСОП център за специална образователна подкрепа гр.Каварна: занимания по различни видове спорт, традиционно ежегодно състезание „Заедно на 1 юни“.

Засилва се тенденцията и се работи в посока активизиране на ромските младежи за продължаване на образованието им във висши учебни заведения.

За да се случи цялостната интеграция в нашата община, разчитаме не само на собствени средства, а и на финанси от различни проекти и програми. Начинанията са във всички сфери, вкл. образование и спорт. С европейски пари, средства от националния и общински бюджет,

както и с финанси от публично – частно партньорство се реализират курсове, здравни кампании, стимулира се образованието и повишаване на квалификация, обогатява се материалната база, подобрява се инфраструктурата. Част от проектите, свързани и с ромски деца и младежи са: Проект ”Целодневна организация на обучението”, проект „Подкрепа за успех.“.

Други инициативи се осъществяват по линия на публично – частно партньорство между община Каварна и фирми – инвеститори в региона.

От 2008 година в Каварна работи Общински консултативен център по проблемите на децата и младежта. Водени от идеята за благополучие и подобряване качеството на живот, дейностите на центъра са насочени към запазване и укрепване на психичното здраве на децата и младите хора в общината чрез осигуряване на психологична помощ и подкрепа. На децата и техните родители се предлага психологично консултиране в случаи на поведенчески и емоционални проблеми, кризи в развитието, агресивни прояви, насилие, малтретиране, negliжиране, специални потребности. В груповите форми на работа акцентът е в изграждане на социална компетентност и умения за конструктивно и толерантно общуване.

В ДГ „Детелина”, в която се възпитават деца от ромски произход, се провеждат срещи с родители и близки на децата под формата на „Училище за родители”. През 2020 г. тези срещи продължават да се провеждат под различни форми – в онлайн групи или индивидуално, като се осъществяват беседи на различни теми, свързани с образованието. На родителите се предоставят и допълнителни материали.

Учебните и детски заведения постоянно инициират различни мероприятия, свързани със спорт, култура и образование, в които активно се включват деца от ромски произход и други деца в уязвимо социално положение. Традиционно има изяви на деца и младежи за Международния празник на ромите, както и във всички концерти, конкурси, фестивали и други мероприятия, организирани от Община Каварна. Чрез тези прояви подрастващите успешно се интегрират и получават за изявите си редица отличия.

ДЕЙСТВАЩИ ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ:

НП „Целодневната организация на учебния ден” се организира за ученици в дневна форма на обучение и включва провеждането на учебни часове по училищния учебен план, дейности по самоподготовка, по организиран отход и физическа активност и занимания по интереси. Целодневната организация на учебния ден се осъществява при условията, определени от държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за личностно развитие.

Създадени са условия за целодневна организация на учебния процес – стаи за почивка, хранене, транспорт, кадрова осигуреност, спортни пособия и др. Оборудвани и обзаведени игротеките за занимания по интереси.

В „Целодневно обучение” са обхванати 525 ученика от всички училища на територията на общината.

-Национална програма към Министерството на земеделие:

-схема „Училищен плод” – за учениците от I до IV клас;

-схема „Училищно мляко” – за учениците от I до IV клас;

Общо обхванати деца и ученици са: 718 от всички училища и детски градини. Децата и учениците получават безплатни плодове и млечна храна.

В Община Каварна развиват активна дейност 8 спортни клуба в областите: футбол, хандбал, тенис на корт, карате, кик-бокс, корабомоделизъм, велосипедизъм, баскетбол. В спортните клубове дейно участие вземат и деца от ромски произход, както и други деца в уязвимо социално положение. Активно със спорт в клубовете се занимават и деца от малцинствата, които се отличават със своята целеустременост, талант и дисциплина.

Състезателите от ромски произход и други деца в уязвимо социално положение са носители на редица спортни отличия, с което прославят не само себе си и семействата си, но и общината и дори държавата.

Община Добрич

Образователната политика на Община град Добрич е насочена към осигуряване на равен достъп за развитие на всички деца и ученици, без оглед на етническа, расова или религиозна принадлежност. Детските градини и училища реализират проекти, насочени към създаване на благоприятна среда за практическо прилагане на интеркултурно образование и възпитание в процеса на интеграция на деца и ученици от ромски произход, както и за повишаване качеството на образование и отпадането от образователната система.

Община град Добрич целенасочено работи за осигуряване на качествено образование и пълноценно интегриране на децата и учениците от етническите малцинства.

През отчетния период детските градини в гр. Добрич продължиха да работят за:

- Подпомагане процеса на подготовка за училище при деца, чийто майчин език е различен от българския;
- Осигуряване възможност за равен старт на децата билингви при постъпване в училище;
- Изграждане на позитивна подкрепяща среда с цел осигуряване на условия за осъществяване на отношения на уважение и толерантност между децата.

ДГ №17 „Първи юни“ работи от м. септември 2019 г. по международен проект „Да построим бъдещето“ с продължителност 24 месеца, финансиран по програма „Еразъм +“, ключова дейност 2 „Сътрудничество и иновации за обмен на добри практики“. Партъори по проекта са Северна Македония – координатор, Хърватия, Италия и Португалия. В рамките на това партньорство ще бъдат разработени „Наръчник за учители“, „Сборник с материали за родители“, които ще помогнат, както на учителите и родителите да преодоляват бариерите в обучението по теми за културното разнообразие. Ще бъде създаден набор от детски игри като най-естествен и най-добър инструмент за обучение на малки деца. Поднасянето на дейностите под формата на игра в малка група ще даде на децата възможността да изучат сами своите различия и сходства. Целта е да открият, че ако сме различни от другите не означава, че не можем да бъдем приятели и да се приемаме такива, каквито сме.

През м. ноември 2020 г. в детската градина бе отбелязан Денят на толерантността с цел запознаване с различните култури, традиции, бит, кухня, облекло и др. на отделните етноси и възпитаване на толерантно отношение към тях. Изработено бе „Дърво на доброто“, както и плакат „Да бъдем толерантни“.

„Мястото, където да живеем в хармония“ е друг международен проект, с продължителност 24 месеца, по който детската градина работи по програма „Еразъм +“ в партньорство с Франция, Унгария, Латвия, Румъния, Турция. Главната цел на проекта е запознаване с културата на страните – партньори и развиване на толерантно отношение към културата на другите страни. Това ще бъде постигнато със средствата на приказките.

През м. февруари учители от детската градина участваха в семинар на тема: „Идентифициране на специфични състояния при деца в предучилищна възраст“ с презентатор от РЦПППО – Добрич. Целта бе повишаване на професионалните компетентности на педагозите за работа с деца с обучителни затруднения и подпомагане процеса на социализиране и обучение на децата. Външната квалификация на педагогическите специалисти бе по следните теми: „Образование в мултикултурна среда“, „Формиране на мотивираща и подкрепяща среда за децата в предучилищна възраст“ и „Приобщаващо образование“.

През отчетния период ДГ №24 „Приказен свят“ работи по НП „Успяваме заедно“. Чрез реализирането на програмата е създадена подходяща среда за успешна адаптация в детската градина, чрез изграждане на подкрепяща, мултикултурна и интерактивна среда.

Учителите от детската градина участваха в обученията: „Артикулация, дишане и релаксация“ и „Методът на ненасилствената комуникация“. На обученията бяха представени игри, техники и умения за постигане на добра комуникация, особено необходима за усвояването на българския език и интеграцията на децата от етническите групи.

През 2020 г. ДГ №17 „Първи юни“, ДГ №20 „Радост“, ДГ №26 „Звънче“, ДГ №32 „Зорница“ работиха по Проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“. Проектът се реализира по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., съфинансирана от ЕС чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове, с бенефициент МОН в партньорство с ЦОИДУЕМ. В рамките на проекта е организирано допълнително обучение по български език на децата с различен майчин език като ефективно средство за социално приобщаване, изплащане на такси за посещаване на детска градина като средство за преодоляване на икономическите бариери и активно сътрудничество между семейството и детската градина. Създадени са условия за успешно интегриране и социализиране на децата в мултикултурна среда.

През годината в ДГ №32 „Зорница“, в която голяма част от децата са от кв. „Изгрев“ се проведе вътрешна квалификация на тема: „Интеграцията на деца от ромски произход – предизвикателство за младите учители в детската градина“.

Във връзка с функционирането на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст в гр. Добрич са сформирани шест екипа за обхват. В екипите участват представители на Регионалното управление на образованието, Община град Добрич, Дирекция „Социално подпомагане“, МВР, детски градини, училища и др. Реализирани бяха дейности по обхващане в образователната система на идентифицирани деца в задължителна училищна възраст, отпаднали от училище, както и на деца и ученици в риск от отпадане.

ОУ „Христо Смирненски“, ОУ „Н. Й. Вапцаров“, ОУ „Йордан Йовков“ работиха по проект „Подкрепа за успех“, финансиран по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. Чрез реализацията му се преодоляват пропуските в знанията по математика, български език и други предмети.

По проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ работиха ОУ „Христо Смирненски“, ОУ „Н. Й. Вапцаров“, ОУ „Панайот Волов“. Сформираха се групи за допълнително изучаване на български език за деца, които не владеят или владеят в недостатъчна степен български език.

През учебната 2019/2020 г. ОУ „Н. Й. Вапцаров“ и ОУ „Панайот Волов“ реализираха дейности по проект „Образование за утрешния ден“. Проектът е финансиран по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. Сформирани бяха групи за базови компютърни умения в начален и среден етап. Учениците придобиха базови компютърни умения.

Образователните медиатори осъществиха контакт с родители на отсъстващи ученици. Предоставени бяха материали на книжен носител, на деца без електронни устройства. Многократно бе обхождан кв. „Изгрев“ във връзка с формиране на паралелки за първи клас, отсъстващи ученици и за други дейности, свързани с провеждането на учебния процес.

Учителите от ОУ „Христо Смирненски“ се включиха в обучение на тема: „Формиране на читателски интереси и умения за възприемане на литературни произведения в мултикултурна среда през погледа на съвременни автори на детска литература“.

Социалният работник в училището работи с ученици и осъществи посещения по домовете с цел прибиране в училище. Неприлежащите компютърни устройства получиха материали на хартиен носител. Допълнителни занимания по интереси и по дигитални умения са организирани в училището по Национална програма за финансиране на занимания по интереси и проект „Образование за утрешния ден“.

Ученици от Об.У „Йордан Йовков“ се включиха в регионално изложение „Земята – рай за всички“, организирано от НЧ „Романо дром – 2002“. И през 2020 г. продължи обучението по СИП „Фолклор на етносите – ромски фолклор“. Разяснителната работа на образователния медиатор, индивидуалните разговори, родителските срещи, дейностите за оказване на взаимопомощ на социално слаби семейства оказаха своето положително влияние. Особена полезна бе дейността на медиатора, свързана с предоставяне на образователни материали на деца без електронни устройства.

В ОУ „Стефан Караджа“ учениците от ромски произход са под 10% от общия брой, всички са интегрирани и участват нормално в учебния процес дори и в електронна среда. На трима са предоставени устройства за обучение. На децата в тежко социално положение е оказана помощ с храна, дрехи и учебни помагала.

В СУ „Любен Каравелов“ учениците от ромски произход са под 8% от общия брой. Те са деца на родители, които са интегрирани в обществото и посещават редовно учебни занятия.

През 2020 г. възпитаници на СУ „Г.Ст.Раковски“ от ромски произход участваха в Държавно лично и отборно първенство по бокс и по лека атлетика и се класираха на призови места. Учители, участващи в Екип за обхват на деца и ученици, подлежащи на задължително обучение, посетиха адреси в кв. „Изгрев“, ул. „Кокиче“, ул. „Осьм“, ул. „Тунджа“, ул. „Ивайло“. В условията на епидемична обстановка бяха осигурени учебни материали на хартиен носител на ученици от ромски произход, които нямат достъп до електронна среда, с цел пълноценното им участие в учебния процес.

През изтеклата година ПГ по ТС „М. В. Ломоносов“ реализира проект „Мисия заедно“, финансиран от ЦОИДУЕМ на МОН. Проектът е на стойност 15554 лв. Чрез реализацията му в значителна степен е променена нагласата на родителите относно задържането на децата в училище. Създаден е модел за организиране на инвънкласни форми за професионално ориентиране, с цел подобряване на перспективите за житейска и трудова реализация на учениците.

Всички педагогически специалисти от училището участваха в обучение на тема: „Приобщаващо образование – интерактивни методи за привлекателна образователна среда“.

ПГТОЛП работи по проект BG05M20POO1-2.011I-0001 „Подкрепа за успех“. В проекта са включени 189 ученици, от които 60% са от ромски произход. Идентифицираха се индивидуалните потребности на учениците от допълнителна работа по конкретен предмет. Учениците бяха включени в 27 групи за допълнително обучение по общообразователните предмети и предметите за професионална подготовка. Като резултат се повиши успеваемостта на учениците от ромски произход. Финансовият ресурс по проекта за 2020 г. бе 33 000 лв.

Образователният медиатор бе посредник между семействата, учениците и училището и спомогна за обхващането и по-доброто училищно образование чрез: посещения в домовете на ученици от уязвими групи, разговори с родители на ученици, застрашени от отпадане от образователната система, срещи и беседи сред ромската общност, подпомагане формирането на положителна нагласа към учебния процес.

В ПГВМ се обучават 158 ученици, от които 6 са от ромски произход. Учениците са интегрирани и работят в екип с останалите. Децата са включени в работата по национални и европейски проекти по Програма „Еразъм +“ и сформирани учебни

компании по програма на Джуниър Ачийвмънт. Осигурени са консултации по български език, а в разпределението на класните ръководители е включена дискусия на тема „Толерантност“.

На 22.02.2020 г. Община Добрич организира IV Областен конкурс рецитал „За да я има България“. Конкурсът даде възможност за изява на рецитаторските умения и артистичност на деца и младежи от област Добрич от всички етнически общности. Най-хубавите произведения за родината бяха пресъздадени от 602 талантиливи деца.

Община Шабла:

В ежедневната си работа с децата учителите в двете училища на общината формират подходящ социално-психологически климат за премахване на всякакви форми на дискриминация. Организиран се срещи между учениците от етноса със здравния медиатор, а класните ръководители извършват посещения по домовете им. Всички деца от начален курс в училищата и децата от задължителна предучилищна възраст получават безплатни закуски, в това число от ромския етнос.

Екипите, които са два за общината, формирани в изпълнение на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст съдействат за прибирането им в Детската градина и училищата.

Работа по проекти на СУ“ Асен Златаров“ и ОУ „ Св.Климент Охридски“

Двете училища работят по проект „Подкрепа за успех“ BG05M20P001-2.011-0001 по ОП „Наука, образование и интелигентен растеж“. Целевите групи по проекта са: ученици в риск от отпадане от училище и ученици, на които е необходимо предоставяне на услуги по кариерно ориентиране в прехода от прогимназиален към гимназиален етап на образование и ученици в училищата с по-ниска концентрация на ученици в риск от ранно отпадане.

Работа по проекти на община Шабла:

През 2020 г. община Шабла работи по проект „Заедно можем повече“, по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M20P001-2.018 „Социално – икономическа интеграция на уязвими групи. Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование“- Компонент 1. Финансовата подкрепа се предоставя по ОП „Развитие на човешките ресурси“ (ОП РЧР), която е определена за водеща програма и по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОП НОИР).

По проекта в Детската градина „ Дора Габе“ се проведе допълнително обучение по български език за деца за които не е майчин. В резултат на което децата получиха на базови знания в овладяване на езика за съответната възраст, правилно произнасяне на фонемите в думите, усвояване знания за съставяне на изречения и др. Също така за отчетния период по проект „Заедно можем повече“ в Детската градина „ Дора Габе“ се сформираха четири клуба насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата от етническите малцинства и техните връстници в интеграционна мултикултурна среда. Педагозите успяха да приобщат децата от ромски произход към учебния процес, чрез спортни игри, ситуации в областта на безопасност на движението, заучават се любимите песни, детски театри – роли на герои от приказки. В клуб „Мамо приказка ми прочети, с мен театър направи“ преподавателите работиха с децата за разширяване на техните умения за възприемане на съдържание на по-големи по обем и по-сложни като сюжет и композиции художествени произведения, както и за формиране на

умения за регулиране на темпа, силата, височината на говора, за постигане на оформена интонация и изразителност. Децата от клуб „Здравото дете е щастливото дете“ участваха в игри със спортно-подготвителна насоченост, като преподавателите провеждат часовете на открито в парка. Организираха се развлечения с физкултурна насоченост и пространствена ориентация. Децата се научиха да разпознават посоките, да изпълняват команди, да изпълняват скок дължина със засилване, научиха се на гъвкавост и ловкост, да изпълняват комбинации от движения и координация, включително и на ритмични движения и начални умения за български народни танци. В клуб „Шанс за всяко дете да играе, пее и се весели с другарчета добри“ децата развиха умения за изпълнение на любими детски песни, заучиха танцови стъпки и движения на фона на народна музика. Запознаха се с външния вид и звучене на различните музикални инструменти. Обогатиха се техните слухови представи за динамика, силно и тихо звучене, промяна на темпото – бързо и бавно. Децата подобриха изпълнителски умения, желание за пеене и танцуване и артистична изява. Практическите ситуации и дидактическите игри любими за децата от клуб „Безопасност на движението“. Децата получиха знания за това къде се движат превозните средства, как да се пазят от тях, къде се движат пешеходците, запознаха се с правила за безопасност на улицата. По време на практическите ситуации демонстрираха знания за превозните средства по суша, въздух и вода. Родителите подкрепяха децата участници в клубовете и подпомагаха работата на преподавателите. За работата на децата в клубовете по проекта бе закупено оборудване като: театрални кукли и за доставка на детски народни носии, костюм на етноси, мажоретни и театрални костюми. За работата в клубовете закупихме 10 бр. театрални кукли, пердета и завеси, 8 бр. детски триколки, 12 бр. велосипеди, разнообразни спортни пособия.

По проекта се работи и с родителите на деца от ромската общност, които ги възпрепятстват да ходят на Детска градина. За целта бе назначен образователен медиатор, който съвместно с партньора ЦМДТ „Амалипе“ включиха родители в „Родителски клуб“ по проекта. Бяха проведени срещи, дискусии, лектории и индивидуални консултации с родители за важността на посещаване на ДГ от децата им. Чрез добрата комуникация между местната общност, ръководството на ДГ и образователния медиатор по проекта успяха да върнат 6 деца отново в образователната система.

Община Крушари:

Община Крушари води целенасочена политика на интеграция и предоставяне на равни възможности на децата от уязвимите групи до качествено образование.

Образователната система в Община Крушари е оптимално структурирана. Тя включва СУ”Христо Смирненски” - с. Крушари, ОУ ”Васил Левски” - с. Коритен, ОУ ”Отец Паисий“ - с. Лозенец, ДГ - с. Крушари с изнесени групи в селата Коритен, Телериг и Лозенец. Тук се випитават и обучават деца и ученици от различни етнически общности. Информацията в създадения регистър на подлежащите ученици в задължителна училищна възраст и деца от подготвителните групи на детската градина се обновява непрекъснато. Осигурени са учебните помагала за детската градина и учебници за училищата на територията на община Крушари. Осигурено е редовно извозване на учениците и децата до най-близкото училище, детската градина и изнесените групи към нея. През 2020г. нов училищен автобус е предоставен на СУ”Христо Смирненски” с. Крушари за нуждите на децата и учениците, посещаващи учебни занятия. Във връзка с въведеното извънредно положение в страната и мерките за овладяване на епидемията от COVID-19, настъпиха промени свързани с работата на училища и детска

градина впоследствие и на техните планирани дейности. Преминаване в дистанционна форма на обучение е предизвикателство както за учители, така за деца и родители. Същевременно това изправя пред нови изпитания много ученици и техните родители в уязвимо положение, живеещи в малки населени места, които нямат необходимите ресурси, условия и възможности за дистанционно учене. Предприемчивият дух на учителите, техният дългогодишен професионален опит допринесе до получаване на равен достъп до качествено образование на деца от ромски произход и ДРуги в уязвимо положение. Същевременно наличието на много технологични платформи и разнообразието от дигитално съдържание правят преценката и подготовката на учителите още по-важни. Училищните ръководства предприеха редица стъпки за усъвършенстване професионалната подготовка на учителите при дистанционна форма на обучение. Превенция на отпадане от училище на ромските деца и ученици и създаване на подкрепяща среда. В училищата и детската градина на територията на Община Крушари се обучават и випитават преобладаващ брой деца и ученици от ромски произход, както и от уязвими социални групи. Гарантирането на равен достъп до качествено образование за всяко дете е възможно чрез интегриране на система от мерки, насочени от една страна към повишаване нивото на образователния процес, а от друга — към по-пълно обхващане на децата и учениците в задължителната предучилищна и училищна възраст в детските градини и училищата. За развитие на условията за равен шанс и приемственост, Община Крушари работи в насока подпомагане на родители от уязвимите групи. Във връзка с тази цел с решение на Общински съвет - Крушари в сила от 30.05.2020г. за ползване на детски градини, родителите или настойниците не дължат месечни такси, като същите се поемат от Общинския бюджет. В изпълнение на Постановление № 100 от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, със заповед на началника на РУС) - Добрич, в Община Крушари са създадени три екипа. Семейства от ромски произход бяха посетени на адрес, за да се установят причините поради, които децата непосещават редовно училище и детска градина. Целта е да се ограничат случаите на преждевременно отпадане от образователната система. В зависимост от всеки конкретен случай, бяха предприети и необходимите мерки за обхващане на децата.

Най-често дефинираните причини за ранното напускане са:

1. социално-икономически - ниски доходи на родителите, лош жизнен стандарт и битови условия; безработни родители; деца ангажирани със сезонна работа или с отглеждане на по-малки братя и сестри; дефицит на социални умения;
2. семейни или етнокултурни - незаинтересованост на родителите за обучението и образованието на децата; неграмотност или ниско ниво на образованост на родителите; липса на мотивация за учене; ранни бракове;
3. миграция на родителите - преместване на учениците в други населени места или чужбина заедно с родителите; ученици оставени за отглеждане от роднини, които не са в състояние да упражняват ефективен контрол;
4. трудности при усвояването на учебното съдържание, обусловени от езиковата бариера; малък или никакъв контакт между родителите и учителите; върастови или личностни проблеми.

В по-голямата си част мерките за намаляване процента на напуснали ученици са прилагани от училищните ръководства, съвместно с Община Крушари със съдействието на

Дирекция „Социално подпомагане“ — отдел „Закрила на детето“ - гр. Добрич и служители на „Полицейски участък“ — Крушари.

През 2020г. деца отпаднали от образователната система бяха привлечени към дейности по Проект „Подкрепено Детско развитие“. Четири деца въстановиха посещенията на занятия в детската градина, а 48 семейства с деца на пет и шест годишна възраст бяха включени в консултации въз връзка с необходимостта децата да посещават училище. Предвид социалната значимост и постигнатите положителни резултати, са доказателство за устойчивостта на проекта. В уютна обстановка на детската градина в с. Крушари е устроен Център за подкрепа на деца и родители. Осигурена е индивидуална и групов подкрепа за семейства и деца, изключително от ромския етнос. Заниманията са под формата на игри за развитие на творческите заложби у децата. Всички подлежащи на обучение към детските градини ромски деца са обхванати. Основен проблем в работата през учебната година е езиковата бариера и трудната адаптация на част от ромските деца към детската градина. Овладяването на българския език и изграждането на редици навици и умения е основна цел на педагозите в детската градина. Мотивацията и включването на родителите в този процес допринася до постигане на положителни резултати, също и до обхващане на все повече ромски деца от 3 годишна възраст. Включването на горепосочената възрастова група предполага през годините да се овладее българския език и да се придобият необходимите умения и навици, което ще гарантира по-резултатната работа в подготвителната група и по-добра готовност на децата за училище. За реализирането на Проекта „Подкрепено детско развитие“, а именно „Допълнителна педагогическа подкрепа за повишаване на училищната готовност на децата и равен старт в училище“ в ежедневните дейности бяха ангажирани педагог, медиатор и родители. През 2020 г. в Детска градина с. Крушари и изнесените групи към нея, продължи работата по Проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. Реализацията на проекта включва допълнително обучение по български език за деца от уязвимите групи, като за целта са обхванати 85 деца. 119 деца от ДГ с. Крушари и изнесените групи към нея се подпомагат от МЗХ по схеми „Училищен плод“ и „Училищно мляко“. 64 деца на 5 и 6 ГОДЦШна възраст са получили допълнително хранене от външен доставчик със сключен договор с Община Крушари. С цел правилно протичане на учебния процес периодично се обновява образователно — дидактичната среда и вътрешната материална база. Закупена е климатична техника за нуждите на подрастващите от изнесена група с. Лозенец, сменена е част от ПВЦ дограмата на сграда - изнесена група с. Коритен, също така е обновена и вътрешната материална база на сграда — изнесена група с. Телериг. Във връзка с кандидатурата на ДГ с. Крушари по Национална програма „Информационни и комуникационни технологии в системата на предучилищното и училищно образование“ беше предоставен преносим компютър. Всички 119 деца от ДГ с. Крушари и изнесените групи към нея от селата Коритен, Телериг и Лозенец са обхванати в различни програми по занимания на интереси, където получават подкрепящо развитие и подготовка за начално образование. Училищата на територията на Община Крушари, чрез реализирането на проекти и програми работиха в посока интегриране на своите ученици от ромски произход, като основната им цел е мотивирането им за по-голяма отговорност към образователния процес. Приобщаването на учениците от уязвимите групи и техните родители към образователния процес, адаптиране към училищния живот е сложен процес включващ взаимната работа на община, училищни ръководства и родители. През 2020г. дейностите, включени в училищните планове бяха насочени към осигуряване на приобщаващо образование на учениците от малцинствата,

включването им в разнообразни извънучилищни дейности, свързани с техните интереси и желания. През учебната 2019/2020г.в училищата са реализирани следните проекти:

Проект „Подкрепа за успех “. Дейностите пряко са насочени към преодоляване на пропуски при усвояване на учебното съдържание, както и за превенция на обучителни затруднения при деца от уязвимите групи.

Проект „ Образование за утрешния ден “. Реализацията на проекта включва сформирани на клубове по интереси за допълнителни занимания по ключови дигитални умения — базови и за напреднали.

Национална програма „ Осигуряване на Допълнителна образователна среда “, модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците“. Със средства на проекта е оборудвана стая за учениците в начален етап от ОУ ”Отец Паисий“ с. Лозенец.

За осигуряване на обща подкрепа, стимулиране на творческите изяви на учениците и за повишаване мотивацията им за учене са сформирани групи за занимания по интереси, включващи направления — технологии; природни науки; изкуство и култура; предприемачество и спорт.

ОУ ”Отец Паисий“ с. Лозенец има сключен договор за сътрудничество и съвместна дейност с Център за междуетнически Диалог и толерантност „ Амалипе “.

Заниманията по плуване на децата от община Крушари в плувен басейн намиращ се в сградата на СУ „Хр. Смирненски” с. Крушари продължиха с голям интерес и през 2020г.

През учебната 2019/2020г. продължи столовото хранене в СУ"Христо Смирненски" с.Крушари, съобразено с държавните изисквания за здравословно хранене в училище.

Заниманията по интереси през летните месеци към читалищата на територията на общината и Центъра за социално превенция към МКБППМН бяха организирани с цел поддържане нивото на образованост на децата от уязвимите групи и надграждане на знания, умения и навици.

2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Община Тервел:

Повишаване на здравните знания и информираност на ромското население;

Извършва се от здравните медиатори.

Подобряване на физическото и здравословно състояние на ромското население посредством спорт.

През 2020 г. Община Тервел финансира дейността на всички спортни клубове. Във всички тях участници са ученици, младежи и възрастни от населени места на територията на общината, в т.ч. и тези от ромски произход. През 2020 г. бюджетът за финансиране на спортните клубове на територията на общината надхвърля 150 000 лв., като най- голяма е сумата, осигуряваща дейността на футболните отбори в гр. Тервел, с. Орляк, с. Зърнево, с. Орляк и с. Безмер.

Изградени са спортни площадки и кътове за игра в село Сърнец (с концентрирано ромско население) и село Градница.

Община Балчик:

- В Община Балчик всички практики за долекарска медицинска помощ и дентална медицина са заети и се реализират в общински помещения, отдадени с договор под наем на общопрактикуващите лекари.

- На територията на общината работи един Медицински център-Балчик, една Многопрофилна болница за активно лечение-Балчик, Държавна психиатрична болница-Карвуна, Специализирана болница за рехабилитация-Тузлата Балчик и Медицински център „Медика“-Албена,
- В училищата и детски градини на Община Балчик функционират 21 здравни кабинета, в които работят 11 медицински сестри. Има недостиг на здравни специалисти в кабинетите – в момента са свободни 4 работни места, за които няма кандидати. В детските градини и училищата няма деца и ученици без лични лекари и без необходимите ваксини.
- През учебната година медицинските специалисти в училищата периодично провеждат обучения, беседи и лектории с учениците по класове за разясняване и консултиране по въпросите на хигиена и здраве за началния етап, здравословния начин на живот за V-VII клас, сексуалното и репродуктивното здраве, начините на предпазване от сексуално предавани инфекции за гимназиален курс. Към здравните кабинети в училищата са изградени групи по БЧК, в които учениците под ръководството на медицинските специалисти на принципа „връстници обучават връстници“ усвояват знания и умения за здравословно хранене, вреди от тютюнопушене и алкохол и др.
- Съвместно с РЗИ Добрич и БЧК Добрич се провеждат извънучебни форми на здравно образование, кампании в училищата за Световния ден за борба със СПИН, Ден без тютюнев дим и др.
Предоставяне на социални услуги за хората в рискови групи, както и специализирана грижа за хората с увреждания и хората със специални потребности
- Домашен социален патронаж – разнос на храна апо домовете на 250 души от Балчик и 15 села в общината;
- Патронажна грижа за 40 възрастни и самотни лица в град Балчик от услугата «Домашен социален патронаж» Балчик
- „Личен асистент“, „Социален асистент“, „Домашен помощник“;
- Предоставяне на Механизъм „Лична помощ“ по Закон за личната помощ – за периода януари – декември 2020 год. на 87 лица с увреждания е предоставена лична помощ от 87 лични асистенти.
- Клубове на пенсионера и инвалида – 19 броя, финансирани от местни приходи за 2020 г. – 140000 лева
В Община Балчик има нужда от най-малко двама здравни медиатори, за да се подобри информираността и достъпа на ромските деца и възрастни до здравни и социални услуги.

Мярка/процедура а	Вид на участие	Бюджет на проекта	Индикатор	Индикатор	Постигнат резултат
Наименование на проекта					
„Личен асистент“ и „Домашен помощник“ по ПМС 344/2018 г.	Община Балчик		Деца и възрастни с трайни увреждания и лицата от семействата, които се грижат за тях.	22 ЛА-24 лица 20 дом. Пом. за 40 потребителите	Социална услуга в семейна среда, оказвана от лице, полагащо постоянни грижи за дете или възрастен с трайно увреждане, за тежко болен или възрастен човек, за задоволяване на ежедневните му потребности

Проект „Насърчаване достъпа до заетост на уязвимите групи от Община Балчик“ - „Личен асистент” Приключил 2019	Община Балчик	316452	Икономически неактивни и безработни лица, грижещи се за свои близки с увреждания.	22ЛА - 22 лица с увреждания	Предоставяне на социалната услуга „личен асистент“ в дома и подкрепа за намиране на работа и подобряване достъпа до заетост на хората с увреждания, както и за насърчаване участието на пазара на труда на лица, полагащи грижи за зависими членове в семейството
Проект „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в общините Балчик, Каварна и Шабла“ по ОПРЧР	Водещ партньор Община Балчик	22160 лв. закупен автомобил	Хора с увреждания и хронични заболявания, възрастни хора с ограничени или невъзможност за самообслужване	За грижата на 47 лица от гр. Балчик и 4 села в общината са назначени 9 санитарни, 1 психолог и 2 медицински сестри	Закупен е автомобил за нуждите от мобилна работа на специалистите. През 2020 г. проектът продължава с оказване на подкрепа на целевата група. За целта за период от 12 месеца, за 106 лица в населените места на трите общини патронажната грижа включва здравни грижи, медицинско наблюдение и социална подкрепа в домашна среда. Нуждаещите се лица ще бъдат консултирани и ще им бъде оказвана психологическа подкрепа до 2 часа на ден.

Община Добричка:

Приоритетна цел е преодоляване на негативните тенденции в здравето на хората в неравностойно положение, осигуряване на равен достъп до здравни услуги и превантивни програми. През 2020г. усилията на общопрактикуващите лекари и здравните медиатори бяха насочени към провеждане на широка разяснителна дейност за подобряване информираността на ромите за правата и задълженията им като здравноосигурени лица, за подобряване на здравните знания относно COVID - 19, нагласи и поведение, за подобряване на достъпа до здравни услуги, посредством изнасяне на здравни беседи в учебни заведения и сред възрастното население; подобряване на достъпността до здравни знания на млади роми, рано отпаднали от училище; разпространение на листовки и други здравно-просветни материали; подобряване достъпа до здравни услуги; всеобхватност на програмата за здравно осигуряване; висок имунизационен обхват сред ромското население и обхващане на всички деца с необходимите ваксинации; установяване степента на информираност и развитие на знания и умения на млади семейни роми, за условията и факторите за безрискови за здравето им сексуални и репродуктивни практики; осигуряване на участие на представител на ромите в дейности по промоция на здравето и здравно образование сред ромските общности; подобряване на чувствителността и мотивацията на представители на малцинствата към търсене на специализирана медицинска помощ. Здравните медиатори съдействат за провеждането на задължителните профилактични прегледи на жителите на община Добричка и извършването на планови имунизации. Провеждат се беседи с подрастващи и млади хора и с техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести, активизиране дейността на медиаторите за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важноста за регистрирането им.

Община Каварна:

Политиката на община Каварна в областта на здравеопазването цели осигуряване на достъпна и качествена медицинска помощ, създаване на здравословни условия за отглеждане и възпитание на децата и учениците.

Опазването и укрепването на здравето на жителите на град Каварна е приоритет на община Каварна. На територията на град Каварна функционират общински лечебни заведения за извънболнична помощ и болнична помощ, където се предоставя достъпна и качествена медицинска помощ. Общинското здравеопазване е насочено да удовлетворява здравните потребности на населението, като се оптимизира и адаптира към съвременните условия. За осигуряване на достъпна и качествена медицинска помощ, община Каварна дофинансира общинските лечебни заведения за извършване на строително-ремонтни дейности и закупуване на нова медицинска апаратура и др.

За осъществяване на здравната политика на общината на територията на община Каварна функционира самостоятелно детска ясла, където се отглеждат и възпитават най-малките жители на общината, от 10 месеца до 3 годишна възраст. За осигуряване на здравословна, адаптирана към нуждите на детския организъм храна детска кухня, предоставящи храна за децата, отглеждани в домашни условия.

За опазване здравето на учениците, община Каварна е разкрила във училищата и детските градини здравни кабинети, където медицински специалисти оказват медицинска помощ, следят за здравословното състояние на учениците и работят по профилактиката и превенцията на социално значимите заболявания.

С цел повишаване здравната и екологична култура на ромското население и на други уязвими групи от населението през 2020 г. здравния медиатор съвместно с експертите от РИОКОЗ, периодично провеждат беседи с подрастващите млади хора и техните родители, за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето, и родствениците и ранни бракове.

МКБППМН и РЗИ – Добрич, са съсредоточили своята дейност в училищата на общината, където периодично под различни форми се обсъждат темите, свързани с ранни бракове, нежелана и ранна бременност, контрацепция и др.

Специалисти от РЗИ – Добрич изнасят лекции, обучения и беседи на тема, „Последици от ранните бракове“, „Вредата от тютюнопушене“, „Вредата от алкохола“, „Превенция на психоактивни вещества“, „Наркотици и зависимости“, „Сексуална експлоатация и трафик на хора“ и „Рисково сексуално поведение, ХИВ и СПИН, контрацепция“. Учениците споделят мнения по темите, като голяма част от тях са против употребата на тютюневи изделия, алкохол и наркотични вещества, и са наясно с пристрастяването и последствията от това.

Добра практика е длъжността на здравения медиатор в общинска администрация Каварна, който е от ромски произход. Дейността на здравния медиатор е насочена към оказване на съдействие при реализиране на профилактични прегледи и разяснителни кампании в ромската общност, съдействие на нуждаещите се хора от малцинствените групи за достъп до здравни и социални услуги. Здравният медиатор подпомага гражданите от ромски произход в общуването с другите институции за преодоляване на културните бариери.

Община Добрич:

Във връзка с изпълнение на дейностите за интеграция на ромите през 2020 г. от РЗИ-Добрич са реализирани:

1. Дейности по профилактика на болестите и промоция на здравето;
  - Провеждане на здравно-образователни дейности сред ромската общност, като водеща е работата с младите хора:

11 лекции/беседи и 3 обучения във връзка с профилактика на рисковите за здравето фактори по теми: „Превенция на тютюнопушенето”, „Превенция употребата на психоактивни вещества”, „Превенция на злоупотребата с алкохол“, „Здравословно хранене“, „Лична хигиена“ – с общо обхванати 264 лица - 243 ученици /момичета и момчета до 18 г./ в присъствието на медицински /6 лица/ и педагогически персонал /15 лица/ от две училища, Общностен център за деца и семейства и ЦНСТ 1,2,3;

- Предоставяне на 115 бр. здравно-образователни материали и 60 бр. хигиенни пакети;
- Оказване на методична дейност при организиране и провеждане на мероприятията на 17 лица – здравни медиатори, педагози, медицински специалисти от здравните кабинети в училищата. В Общностен център за деца и семейства е предоставен образователен материал „Моят герой си ти“ – 3 бр., свързан с пандемията от COVID-19.

В изпълнение на дейностите по Националния план за действие 2015-2020 г. към Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г., приоритет „Здравеопазване“, приет с Решение №355 на Министерски съвет от 2016 г. и на основание Заповед № РД-01-210/18.07.2018 г. на Министъра на здравеопазването през 2020 г. на РЗИ-Добрич бяха предоставени безвъзмездно до 20 ноември мобилна клинична лаборатория и мобилен ехограф за извършване на минимум 500 ехографски прегледа на лица от ромски произход и такива със затруднен достъп до лечебни заведения.

Кабинетът беше предоставен за извършване на профилактични изследвания съгл. задача 1.4. „Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население“ и задача 1.4.3 „Провеждане на ранна диагностика и скрининг за артериална хипертония, сърдечно-съдови заболявания, белодробни заболявания, захарен диабет с мобилни флуорографи, ехографи и лаборатории“ от Националния план за действие 2015-2020 г.

Целеви групи са малцинствени групи в неравностойно положение със специален фокус към ромите, здравно неосигурени лица и такива със затруднен достъп. Цели се осигуряване на равенство в достъпа до здравни услуги на лица в неравностойно положение, както и повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация.

По предварително изготвен график в периода 12.10–30.10.2020 г. бяха извършени 537 ехографски профилактични прегледа в шест общини от област Добрич, като в гр. Добрич са 137. Заболяемост е открита при 308 от пациентите от областта. Извършени са общо 502 изследвания с мобилен кабинет – Клинична лаборатория в две общини – Добрич и Добричка. В гр. Добрич са изследвани 79 лица. От общия брой изследвани са регистрирани отклонения при 79 лица, които са насочени към специалисти.

През 2020 г. чрез Първичен здравен център продължи оказването на съдействие на ромското население за достъп до административни, образователни, здравни и социални услуги. Същевременно здравните медиатори в условията на пандемия, реализираха следните дейности:

- разлепяне на обществени места в ромските квартали и разпространение по домовете на информационни материали със съвети относно противоепидемичните мерки, препоръчани от СЗО за предпазване от COVID - 19;
- посещения по домовете в кварталите с концентрация на ромско население и извършване на разяснителна кампания относно използване на лични предпазни средства с цел предотвратяване на заразяване с вируса;
- разясняване на начините на разпространение на вируса и симптомите на заболяването;
- обясняване на алгоритъма, който трябва да се следва при съмнение за заразяване с COVID -19 и какви са стъпките за контакт с личен лекар или ЦСМП;
- следене за спазване на карантинните мерки на поставените под карантина лица;
- даване на указания за последващите действия след изтичане срока на карантината;
- подаване на сигнал на горещия телефон, посочен от общината, за лица, нуждаещи се от закупуване на хранителни продукти и лекарства;

- участие в раздаването на хранителни и санитарни пакети при дарителски инициативи или акции на БЧК;
- осъществяване съвместно с органите на МВР на обходи на кварталите.

Община Шабла:

- ✚ В сферата на Здравеопазването със съдействието на здравния медиатор се осъществяват Консултации, подготовка на документи, следване на процедури за представяне пред ТЕЛК, ДЕЛК, НЕЛК, ЛКК – 80 бр. Подготовка и подаване на документи за ТЕЛК, консултации за реда на подаване на документи;
- ✚ Придружавания до здравни институции, насочване, настаняване в здравни заведения – 75 бр. Посещение на адрес и съдействие за закупуване на лекарства на болни лица; съдействие при придвижване на документи в здравни институции и записване на час при лекар за прегледи;
- ✚ Съдействия за възстановяване на здравноосигурителни права – 100 бр. ;
- ✚ Проверка на здравноосигурителния статус; информиране, насочване и съдействие за възстановяване на здравноосигурителни права;
- ✚ Придружаване, съдействие при попълване на всички необходими документи за издаване на лични карти, адресна регистрация и др. - 40 бр.;
- ✚ Придружаване до социални институции Дирекция „Социално подпомагане”- гр. Каварна с изнесен филиал гр. Шабла, Агенция за закрила на детето, Агенция бюро по труда, Общинска администрация – 80 бр.;
- ✚ Осъществени здравно - информационни мироприятия за превенция на различни заболявания, индивидуални здравни консултации на майките и децата относно водене на здравословен начин на живот, начини за предпазване от заразни болести, лична хигиена;
- ✚ Патронаж на рискови групи в т. ч. хронично болни с увреждания, бременни и млади майки, многодетни семейства и др. – брой домашни посещения - 30 бр.

През месец юни и юли 2020 г. по проект „Заедно можем повече” по ОП „Развитие на човешките ресурси” със съдействието на здравния медиатор и екипа по проекта бяха проведени безплатни профилактични прегледи за хората в неравнотойно положение. Проведени специализирани АГ изследвания на 80 здравно неосигурени жени, както и очни прегледи и кардиологични прегледи на 250 здравно неосигурени лица от общината.

В съответствие с ПМС № 108/28.05.2020 г. МС одобри допълнителни разходи на БЧК за закупуване на хранителни продукти за предоставянето им под формата на хранителни пакети на лица, засегнати от епидемичната обстановка вследствие на COVID-19. В тази връзка на територията на община Шабла са раздадени хранителни пакети на 50 лица, които досега не са получавали социални помощи по реда на Закона на социалното подпомагане.

През 2020 год. с въвеждането на извънредното положение заради извънредната епидемична обстановка, свързана с разпространението на коронавируса здравният медиатор в съответствие с инструкциите за безопасност и при осигурени лични предпазни средства, разясни на общността за симптомите на COVID -19 и начините за предпазване от заболяването включващо добра лична хигиена, използване на дезинфектанти за ръце провеждане на дезинфекция в дома. Спазване на физическа дистанция 2 метра, избягване на контакти с кихащи и кашлящи хора и хора с температура, редовно проветряване на помещенията и т.н. Също така се раздадоха информационни брошури и листовки на хората от общността, разработени и предоставени от

екипите на Националната мрежа на здравните медиатори и Българската асоциация по семейно планиране.

Със заповед на кмета на община Шабла, здравния медиатор следи за български граждани и граждани на други държави завърнали се от чужбина, като събраната информация е попълнена в приложение 1 като общината предоставя за сведение на РЗИ – Добрич и РУ на МВР- Шабла.

Община Крушари:

Цел: Повишаване на здравната култура, профитактичните дейности и физическото състояние на семействата от ромски произхо и други уязвими групи. През отчетния период медицинските специалисти от „Училищно образование“ провеждаха беседи с подрастващи на теми свързани със сексуалното образование и превенция на ранните бракове, вредата от алкохола, тютюнопушенето и наркотичните вещества. През изминалата 2020г. продължи работата по проект „Подкрепено детско развитие”, по ОП РЧР. Заложените дейности в проекта са свързани с оказване на подкрепа за децата от 0 до 7 годишна възраст, полагане на здравни грижи и превенция на заболяванията, формиране и развитие на родителски умения и грижи сред уязвимите рискови групи. Здравната услуга се осигурява от педиатър, стоматолог, медицинска сестра. С цел подпомагане на социално слаби и уязвими трупци на територията на Община Крушари, през изминалата година по Целева програма „ Топъл обяд у дома в условията на извънредна ситуация — 2020г”, чрез функционирането на обществена трапезария беше доставена топла храна на 100 потребителя, част от които са представители на уязвими социални групи. 78 потребители от общината ползват услугите на „Домашен социален патронаж“

3. ЗАЕТОСТ

Община Тервел

През 2020 г. е осигурена временна заетост на лица по няколко оперативни и национални програми. Това са: Механизъм „Лична помощ“, „Обучение и заетост“, „Обучение и заетост за хора с увреждания“, Проект „Трудова заетост“, ПМС №344- лични асистенти. В проект BG05M9OP001-2.018-0022 от месец декември 2019 г. е осигурено чиракуване на лица от ромски произход, преминали обучение по професиите „Здравен асистент“, „Озеленител“, „Жилищно строителство и комунално- битови услуги“. В проект, изпълняван с финансовата подкрепа на Програма „Красива България“ са назначени 5 безработни лица, 2 от които от ромски произход.

Мярка/процедура	Вид на участие – бенефициент, партньор, асоцииран партньор	Бюджет на проекта – информация по общи (насочени към всички) и цели (насочени към целевата група) мерки	Индикатор	Индикатор	Постигнат резултат
Наименование на проект			<i>Пример: Брой..... включени в ....</i>	<i>..... да се посочи и друг, заложен в проекта, дейността</i>	

Механизъм „Лична помощ“ по ЗЛП	Бенефициент	6877,00 лв.	10 роми, включени във временна заетост като лични асистенти	20 потребители на услугата „Лична помощ“	На 10 души е осигурена временна заетост, 20 лица са получили услугата „Лична помощ“
„Обучение и заетост за хора с увреждания“	Бенефициент	62 494,00 лв.	9 лица от ромски произход		Осигурена временна заетост на 9 лица
ПВЗ – Проект „Трудова заетост“	Бенефициент	8012,00 лв.	4 лица за 3 месеца		Осигурена временна заетост на 1 лице
НП Грижа в домашна среда	Бенефициент	14 532,00 лв.	20	20 потребители на услугата	16 домашни помощници за 9 месеца
Проект BG05M9OP001-2.018-0022	бенефициент		10 здравни асистенти, 21 озеленители, 21 строители		Проектът продължава и през 2021 г.

Община Балчик:

Включването на безработните лица от етнически малцинства в програми и мерки, финансирани по Закона за насърчаване на заетостта и оперативните програми, се прилага в Община Балчик като подход за насърчаване на заетостта. По Регионална програма за заетост 2020 бяха наети 2 лица на пълен работен ден като общи работници за поддържане на културни и туристически обекти в град Балчик.

Туризмът, като основен икономически отрасъл в общината, формира сезонна заетост и променливи нива на безработица. През зимата безработицата е около 6%, докато през летния сезон пада до близо 1.5% - предимно лица от селата без наличие на редовни транспортни връзки - Кремена и Тригорци, от които 3 трайно безработни от село Кремена. Основен дял от регистрираните безработни заемат лицата със средно образование – ½ от безработните, с начално образование са 5%, с основно – 16%, или без образование – около 15%. Останалата част от безработните са лица с висше образование, които се регистрират предимно през зимния период, след като са работили в летни курорти или близките голф игрища. През активния туристически сезон се наблюдава вече трайна тенденция за недостиг на работници в обектите в Балчик, Албена, Кранево – търсени са сервитьори, готвачи, бармани, камериерки. През годината са обявявани свободни работни места за шивачи, гладачи, кроячи и др. за шивашка фабрика, за работници без специална квалификация във фирма за производство на захарни изделия, за машинни оператори във фирма за производство на олио, сезонни работници в Ботаническа градина и др.

Община Добричка:

Дейността на Община Добричка през 2020 година, бе насочена към недопускане на масова и продължителна безработица в общината. Програмите и проектите по ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 за заетост насочени към неравнопоставените на пазара на труда групи, в частност – ромите, са една от алтернативите за работа и осигуряване на доходи чрез полагане на труд, възвръщане на трудовите навици и социална интеграция. През 2020г. продължиха дейностите по проект „Обучение и заетост на младите хора“ на територията на община Добричка. Назначени са 5 лица на длъжност „общ работник“ в 5 населени места за срок от 24 месеца. От 16.01.2019г. продължи заетостта на 76 лица по проект „Обучение и заетост“ в 36 населелени места на лица над 29 годишна възраст за период от 24 месеца. Целта на участието на безработните роми в тези програми е намаляване на разходите на общинския бюджет за социално подпомагане и преминаване от пасивен към активен подход при работата с лицата от тази група. На лицата е осигурена заетост за заработване на трудови възнаграждения

и формиране на трудови навици, с цел интеграция и повишаване конкурентно способността им на пазара на труда. Въпреки трудната година имаше изнесени приемни във всички 68 села в общината.

Община Каварна:

Броят на регистрираните безработни в община Каварна през 2020 г. средно годишно е 476, от които 192 са от ромски произход.

През 2020 г. 29 лица са включени в заетост по програми и проекти, от тях 2 са от ромски произход.

В обученията са включени 87 души, 2 от които са от ромски произход.

Периодичните анализи на заетостта в общината показват, че продължава да е голям делът на нерегистрираните безработни роми. Остава висок процента и на ниско образованите сред ромската общност, което затруднява намирането и наемането им на работа, както и включването им в обществения живот.

Дирекция „Социално подпомагане“, чрез отдел Закрила на детето провежда консултации с ученици по правата на човека и правата на детето.

При необходимост от предоставяне на социална услуга децата се насочват към разкритите към момента два „Центъра за обществена подкрепа“ /ЦОП/, които функционират на територията на съседните ни общини - Балчик и Шабла.

До 02.2020 г. продължава осигуряването на топъл обяд по Оперативна програма храни на 200 лица на територията на община Каварна, които са на месечно подпомагане, с доказана липса на доходи, самотно живеещи, получаващи минимални пенсии, скитащи или бездомни.

Община Добрич

С активното съдействие на Дирекция „Бюро по труда“ през периода януари - декември 2020 г., 503 лица от ромската общност са обхванати по направленията, по които Дирекцията работи.

През годината бе повишена пригодността за заетост и квалификация на общо 377 безработни роми, като 314 от тях са включени в различни форми на работа - групови и индивидуални с цел повишаване мотивацията и активността на пазара на труда и професионално ориентиране. В курсове за преквалификация за придобиване на част от професия са включени 4 лица.

В „Ателие за търсене на работа“ се осъществяват информационни групови срещи с цел подпомагане на безработните лица за изготвяне на документи за кандидатстване за работни места. За периода януари - декември 2020 г. в тази форма са взели участие 63 лица, самоопределили се като роми.

През 2020 г. в заетост са включени общо 126 лица, както следва:

- Програмите и проектите по ОП „Развитие на човешките ресурси“ за заетост, насочени към неравнопоставените на пазара на труда групи, в частност - ромите, са една от алтернативите за работа и осигуряване на доходи чрез полагане на труд, възвръщане на трудовите навици и социална интеграция. По тази оперативна програма е осигурена заетост на 6 лица от ромски произход.
- На първичния пазар, с активното съдействието на Дирекция „Бюро по труда“, работа в различни фирми са започнали 117 лица от ромски произход;
- По други програми и проекти са включени 3 лица.

Целта на Дирекция „Бюро по труда“, изпълнявайки всички проекти и програми е преминаване от пасивен към активен подход при работата с лицата от тази група, осигуряване на заетост от минимум 6 месеца, заработване на трудови възнаграждения и формиране на трудови навици, с цел интеграция и повишаване конкурентноспособността им на пазара на труда.

През 2020 г. се наблюдава увеличение в броя на включените в различни форми и на заетост и на консултиране. Това се дължи на факта, че през 2020 г. са регистрирани повече лица - 414, самоопределили се като роми спрямо предходни години. / за 2019 г. – 144, за 2018 г. - регистрирани 165 безработни лица/. По първото направление /повишаване пригодността за заетост/ през 2020 г. са включени 377 лица, а през 2019 г. са били - 217 лица. Това представлява ръст от 57,5 %. По второто направление /осигуряване на заетост/ през 2020 г. са включени в заетост 126 лица, а през 2019 г. са били - 103 лица. Наблюдава се ръст с 20 %.

- Представителите на ромските организации бяха информирани за насърчителни мерки и програми за заетост и обучение по схеми на ОП „Развитие на човешките ресурси”, предстоящи курсове за професионална квалификация, възможности за стартиране на собствен бизнес, за стартиралите нов прием на заявления по схема „Родители в заетост”, за сезонна работа в държави членки на ЕС, за кандидатстване за позиции, обявени в мрежата за мобилност EURES и др. Като добра практика за интеграция на ромите се наложи вече за поредна година участието на лица от ромски произход в организираната ежегодно туристическа трудова борса, проведена за 2020 г. през м.октомври. Много лица, включително и регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“ от този етнос взеха участие и намериха реализация във фирми, търсещи персонал.

- През 2017 г. стартира проект „Готови за работа“, финансирана от Европейския социален фонд. Проектът е насочен към младежи до 29 годишна възраст, които са извън пазара на труда, включително и от ромски произход - неактивни и обезкуражени. Целта е да се мотивират за активно включване в състава на работната сила и устройването им на работа и включване в обучение. През 2020 г. по този проект са идентифицирани 17 младежи от ромски произход, като 9 от тях са регистрирали и ползвали услугите на Дирекцията.

- През 2019 г. в Бюрата по труда се въведоха три нови услуги за безработни лица - „Семеен трудов консултант”, „Консултация и менторство след започване на работа” и „Мобилно бюро по труда”. В тези услуги през 2020 г. са включени 2 лица, самоопределили се като роми.

- От края на 2018 г. Бюрата по труда сключват и споразумения за интеграция в заетост с продължително безработни лица, като в тези споразумения са залегнали различни действия за преодоляване на проблемите по интеграцията в заетост. През 2020 г. са сключени 6 споразумения с лица от ромски произход.

- През 2020 г. Дирекция „Бюро по труда“ продължи реализацията на НП „Активиране на неактивните лица”. За подобряване на обслужването на търсещите работа лица от ромски произход в Дирекцията работи трудов посредник – ромски медиатор. Той обслужва, консултира, активира, мотивира безработни лица от ромски произход да се регистрират, обучават и търсят работа. Една от важните му задачи е да осъществява връзката за координация с представителите на ромските неправителствени организации от региона за по-успешно решаване на проблемите на лицата от тази група.

- С цел популяризиране и реализиране на дейностите за интеграция на ромите бе използван социалния диалог, като партньори бяха - Сдружение „Бъдеще за нашите деца”, НЧ „Романодром - 2002”. През 2020 г. бяха реализирани 6 срещи с горепосочените партньори.

Основен приоритет на Дирекция „Бюро по труда“ при изпълнение на местния план бе спомагане за осъществяване на успешна трудова реализация на клиентите на Дирекцията и мотивирането им за активно поведение на пазара на труда. Сред основните трудности бяха комуникацията с неактивните и обезкуражени лица от ромски произход, тъй като повечето от тях нямат телефони за връзка и достъпът до тях е само чрез посещение на място или чрез съдействието на ромските неправителствени организации.

В условията на физическа изолация, свързана с пандемията много семейства с деца, безработни, възрастни хора и хора с увреждания се оказаха в ситуация на безпомощност. През периода 13.03-31.12.2020 г. Дирекция „Социално подпомагане” - Добрич проведе социална политика в областта на социалното подпомагане, закрила на детето и социална интеграция на

хората с увреждания. Осигури правата на лицата и семействата за подпомагане с месечни, целеви, еднократни социални помощи и предоставяне на месечни добавки за социална интеграция и рехабилитация. Извърши социална работа, насочена към подкрепа на рисковите групи с цел осигуряване на социални помощи и услуги.

Приоритетна роля за запазване и подобряване качеството на живот на уязвимите групи имаше социалното подпомагане. В резултат на обявеното извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка се наложиха промени в Правилника за прилагане на закона за социално подпомагане. Даде се възможност на лица и семейства, които след 13.03.2020 г. са останали без работа, прекратили са своята дейност или са в неплатен отпуск, тъй като децата им /до 14 год./ са на дистанционно обучение, да имат право на месечна целева помощ.

През отчетния период на територията на община Добрич:

- 1449 лица и семейства са подпомогнати с целева помощ за отопление;
- 567 семейства с деца до 14-годишна възраст, които не посещават училище/детска градина поради въведени ограничения са подпомогнати с месечна целева помощ;
- Средно месечно по 40 лица и семейства са подпомогнати със средства, които допълват или заместват собствените доходи до основните жизнени потребности;
- 81 лица и семейства са подпомогнати със средства за задоволяване на инцидентно възникнали потребности или при извънредно положение.

С ПМС от 09.11.2020 година бе приет Правилник за прилагане на Закона за социалните услуги, който урежда реда и начина за ползване на социалните услуги.

Социалните услуги се предоставят, както в специализирани институции, така и в общността, включително в домашна среда. Те се предоставят съобразно желанието и личния избор на лицата, които се нуждаят от тях. Личната помощ е механизъм за подкрепа на хора с увреждания за упражняване на правата им, за пълноценно участие в обществото, за извършване на дейности, отговарящи на индивидуалните им потребности от личен, домашен или социален характер. Личната помощ се предоставя въз основа на изготвена индивидуална оценка на потребностите и издадено направление по реда на Закона за хората с увреждания.

През 2020 г. са изготвени 3829 индивидуални оценки, в сравнение с 2019 г. - 1394 индивидуални оценки, на база на които е отпусната месечна финансова помощ през 2020 г. на 3223 лица, а през 2019 г. на 1234 лица с увреждания. Издадените направления за ползване на услугата „Лична помощ“ през 2020 г. са 261, а през 2019 г.- 160 бр. Медицински изделия и помощни технически средства са отпуснати на 2010 лица. Видно е, че е увеличен броят на подпомаганите лица, което се дължи на промени в нормативните актове и увеличения брой на издадените ЕР на ТЕЛК.

От 13.03.2020 г. в Дом за стари хора - Добрич не са настанявани лица, поради обявеното извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка, с цел безопасност на настанените възрастни хора и обслужващ персонал.

В отдел „Закрила на детето“ през 2020 г. са постъпили 345 сигнала за деца в риск, в сравнение с 2019 г.- 329 сигнала. От 345 брой сигнала за 2020 г. са открити 106 случая. Преобладаващи рискове са: деца изоставени от родители и неполагащи грижи за тях, конфликт между роднини, спор за упражняване на родителските права, финансова невъзможност.

От Неонатологично отделение към МБАЛ гр. Добрич през 2020 г. са подадени 11 сигнала за майки, желаещи да изоставят новородените си деца. От тях за 11 деца е предприета мярка за закрила. Получени са 79 сигнала за родили непълнолетни майки през 2020 г. Няма изоставени деца от непълнолетни майки.

Общият брой издадени направления за ползване на социални услуги в общността за деца през 2020 г. е 231, а за 2019 г. – 253, което показва лек спад в ползването на социални услуги. Вероятната причина за това е обявеното извънредно положение и обявената извънредна епидемична обстановка.

В Дом за медико социални грижи - Добрич през 2020 г. са пребивавали 17 деца с увреждания. Настаняването в специализираната институция се налага поради необходимостта от 24-часови медицински грижи за децата със здравословни проблеми и невъзможността да се обгрижват в семейна среда. До 31.12.2020 г. от дома са изведени децата, във връзка с изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализацията на децата в Република България“ и закриване на някои от Домовете за медико социални грижи за децата, като този в Добрич попада в списъка за закриване до края на 2020 г. Към 31.12.2020 г. 5 деца са реинтегрирани в семейна среда, 4 са настанени в приемни семейства и 8 са настанени в Дома за медико социални грижи - Варна.

Основен приоритет в дейността на Дирекция „Социално подпомагане“ - Добрич е да гарантира правото на всички граждани в Република България на социално подпомагане, чрез социални помощи и социални услуги. Социалното подпомагане се предоставя по начин, който запазва човешкото достойнство на гражданите и се основава на социална работа, като се прилага индивидуален подход и комплексна оценка на потребностите на лицата и семействата.

Приоритетна роля за подобряване качеството на живот на уязвимите групи имат социалните услуги. Тази форма на подкрепа подпомага и разширява възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот и са насочени към подкрепа на подпомаганите лица за осъществяване на ежедневните им дейности. Към м. януари 2021 г. по Закона за личната помощ подкрепа получават 352 ползватели, които се обгрижват от 354 лични асистенти. И в двете групи подкрепа получават всички кандидати по Механизма за лична помощ, независимо от етнос и вероизповедание, при условие, че има издадено направление от Дирекция „Социално подпомагане“. Въпреки извънредната обстановка в страната, във връзка с ограничение разпространението на COVID – 19, в Центъра за обществена подкрепа - 2 се приложиха широк спектър от услуги и дейности за подпомагане на деца в риск и техните семейства с цел предотвратяване на други рискови ситуации за развитието. През 2020 г. специалистите на услугата работиха с деца и семейства от ромски произход в следните направления:

- Обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция - 24 случая;
- Деинституционализация и реинтеграция - 23 случая;
- Превенция на отклоняващо се поведение при деца и работа с деца отклоняващо се поведение - 3 случая;
- Обучение на кандидат- осиновители - 9 случая.
- На децата-потребители на социалната услуга се оказва подкрепа при обучението в електронна среда. Децата участват в занимания по интереси, съобразени с желанията и възрастта им.

През 2020 г. Областният екип по приемна грижа, който реализира дейностите по Проект „Приеми ме“ 2015, работи с 32 деца от ромски произход, настанени в професионални приемни семейства. 13 деца от ромски произход са настанени в Добрич. Четири от професионалните приемни семейства на територията на Добрич, които предоставят грижи за деца в риск се определят като роми. Проектът ще се изпълнява до края на 2021 г.

През изтеклата година продължи работата и по Проект „За равен шанс на децата“ по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG 051PO001-2004 „Услуги за ранно детско развитие“ на ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. Изпълнението му цели превенция на социалното изключване, намаляване на бедността сред децата чрез предоставяне на интегрирани услуги за ранно детско развитие, насочени към деца от 0 до 7 годишна възраст от уязвими групи, включително деца с увреждания и техните семейства, както и бъдещи родители; подкрепа на деца в ранна детска възраст и техните семейства за подобряване на достъпа до здравна грижа, формиране на родителски умения, подобряване на семейната среда; повишаване училищната готовност на децата за включване в образователната система и повишаване мотивацията на техните родители; предотвратяване настаняването на деца в специализирани институции чрез предоставяне на социални и здравни

услуги в общността за тях и техните семейства. Консултиране и подкрепа за ранно детско развитие, осигурено чрез предоставяне на 7 услуги в рамките на годината, получиха 150 деца /включително с увреждания/ от ромски произход и техните семейства в риск. Дейностите по проекта ще се изпълняват до края на 2021 г.

Една от приоритетните дейности на Български червен кръст е подкрепа на граждани в уязвимо социално положение чрез социалнопомощна дейност в различните ѝ измерения. Социалната политика на Областната червенокръстка организация е съобразена със социалната политика на Националното дружество на БЧК и се основава на Стратегия 2020. Дейностите, които съответстват на Мисията на областната организация са в полза на хуманността и подкрепа на уязвимите хора. Областната организация продължава подкрепата си за най-нуждаещите се граждани на територията на област Добрич, в частност и Община град Добрич чрез различни механизми за подпомагане.

Съгласно Устава на Българския червен кръст и принципа „безпристрастност“, организацията не проявява предпочитание по отношение на националност, религия, раса, етноси. Стремешът е единствено да подпомага хората в зависимост от степента на страданието, като осигури предимство на онези, които се намират в най-голяма уязвимост. В тази връзка в дейностите и програмите на БЧК са включени всички етноси, включително и ромската, но не се води статистика по етнически признак.

Работата на БЧК на територията на Добрич е многообразна и многопластова. През изминалата година усилията бяха насочени в подкрепа на по-добро лично и обществено здраве. Промоция на здравето се осъществяваше в сътрудничество с училищните настоятелства, сектор „Социално-здравни услуги“ и с методичната помощ на РЗИ - Добрич. Продължи разпространението на презентации относно: „Хипертония“, „Диабет“, „Здравословно хранене“, „Хигиена и дезинфекция“, филми - „Нашето здраве“, „Чисти и здрави“, брошури- „Как да се справим със стреса по време на пандемията от COVID-19“ и др.

Проблемите, свързани със здравето и ограничаването на някои от рисковите поведенчески фактори за него бяха във фокуса на внимание при провеждане на промоция на здравето, здравното възпитание и профилактика. През годината в Добрич са използвани различни здравно-просветни форми, като лекции на тема „Мисия здраве“, „Вредно въздействие на шума върху човека“, „Превенция на сърдечно-съдови заболявания - хипертонична, исхемична болест на сърцето“, „Измерване на кръвно налягане и кръвна захар“; беседи: болести предавани по полов път, тютюнопушене, алкохол и дрога, превенция на социалнозначими заболявания и рисково поведение, здравословно хранене, здравна профилактика по повод Световния ден за борба с туберкулозата; кампании: „Узнай своя статус“, Национална информационна кампания в подкрепа на донорството и трансплантацията „Да! За живот!“; изработване на тематични информационни табла във връзка със Световния ден за борба с HIV/СПИН и др. Многобройните дейности повишиха обществената информираност на различни групи хора. Инициативите бяха реализирани от доброволци и подкрепяни от здравните медиатори и медицински специалисти.

През отчетния период общинската организация в Добрич продължи да търси нови форми за популяризиране и стимулиране на доброволното кръводаряване. Основните акценти в дейността бяха насочени към повишаване информираността на населението за недостига на кръв и кръвни съставки, популяризиране принципите на кръводаряване - доброволност и безвъзмездност, организиране и реализиране на кръводарителски кампании, разпространяване на материали по темата и създаване на позитивно отношение към донорството като хуманен, полезен и безопасен акт, отличаване на изявени кръводарители. Дългогодишният опит в направлението показва, че осигуряването на приемственост и задоволителни резултати могат да бъдат постигнати само при системна работа с подрастващите и младите хора. В тази връзка БЧК Добрич съвместно с отделението по трансфузионна хематология насочиха усилията си в училищата на областта. Бяха проведени 7 кампании за повишаване осведомеността за

кръводаряване под надслов „Бъди кръводарител! Дарявай редовно!“ Подкрепени от училищните ръководства, от специалисти на БЧК и ЦТХ, доброволци разясняваха и разпространяваха материали за доброволното и безвъзмездно кръводаряване. Със съдействието на здравните медиатори бе проведена информационна кръводарителска кампания за потребителите на Общностен център за деца и семейства. Бяха обсъдени основни въпроси относно кръводаряването: Какво представлява кръвта?, Защо трябва да се дарява?, Къде се използва толкова много кръв?, Защо кръводаряването трябва да бъде безвъзмездно?, Говори се, че с кръвта се търгува - Вярно ли е това?. В ромските квартали бяха раздавани и информационни материали по темата.

Първата помощ е една от основните дейности на Международното червенокръстко движение. Работата в областта на превенцията на различните видове злополуки и произшествия има огромна роля в реална ситуация. Навременно оказаната първа помощ минимизира последствията от инциденти и подобрява шансовете за спасяване на човешки живот.

Акцентите през 2020 г. и изпълнявани дейности при строго спазване на мерките, разпоредени от общинския щаб за борба с COVID -19 са:

- Обучение по Първа долекарска помощ за служители в Общностен център за деца и семейства. Участници в обучението бяха образователни и здравни медиатори. Тема на обучението: „Първа помощ за бебета и деца“

- Флашмоб „Ключът е в теб”, проведен на 14.09.2020 г. и прожекция на открито на филм на БЧК – „Оказване на първа долекарска помощ“. Раздадени са флаери и други информационни материали по темата.

- Правна консултация на кандидат-водители на МПС в курсовете по ПДП на тема: „Шофиране в нетрезво състояние, законови положения“, проведена на 16 – 17.09.2020 г.

- Изнесени през отчетния период бяха лекции по ПДП в начален етап в ОУ „Хр.Смирненски“ Добрич, обучения по ПДП с деца от ЦНСТ Добрич и ЦОП към БЧК. Обучители бяха доброволци от БМЧК.

Съгласно плановете за дейности през годините 2017-2020 г. бяха изпълнени инициативи, насочени към намаляване риска при бедствия/кризи, формиране на обществена култура на превенция и правилно поведение преди, по време и след бедствия. Опасностите и предпазните мерки при различни бедствия, които следва да се спазват се разясняваха по местните медии. При сложна зимна и лятна обстановка указанията до хората се свеждаха отново с помощта на медиите. Брошурите „Семеен комплект за бедствия”, „Храна и вода” и „Семеен план за бедствия” се разпространяваха в училищата при обучения и лекции, както и на публични места при реализиране на демонстрации и работни срещи с партньорски организации. Мероприятията спомогнаха за повишаване информираността на гражданите за потенциални и реални рискове в семейна и работна среда, специфичните роли, капацитета и начина на работа на спасителните екипи, както и взаимодействие им с държавните структури в случаи на бедствия.

Превенцията е една от приоритетните насоки в работата на Водноспасителната служба. Тя е насочена към намаляване на жертвите, в следствие на водни инциденти и се реализира чрез обучения в училищата, курсове, практически занятия, провеждане на водни празници, демонстрации и други. През 2020 г., въпреки епидемичната криза, образователните програми по превенция „Приятел с водата”, „Синьо лято” и „Дръж под око” продължиха да заемат своето място в учебните заведения и да се прилагат в целия град, макар и в онлайн формат.

Общинската червенокръстка организация продължи да изпълнява ангажиментите си съобразно плана за дейности и в приоритетната за организацията социално-помощна дейност. Подпомагането се реализираше посредством предоставяне на помощи в пари и/или в натура за задоволяване на основни жизнени потребности на хората, по програми, с привлечен ресурс на местни и чуждестранни източници, както и хуманитарно подпомагане.

Съвременната социална реалност поставя множество предпоставки за прояви на риск, рискови ситуации и групи. Създалата се здравна криза във връзка с COVID - 19 оказва допълнително отрицателно въздействие върху жизнения стандарт и качеството на живот на хората. Фактори като доходи, наличие на заетост, достъп до качествено здравеопазване, социална дистанция, увеличиха броя на хората, нуждаещи се от помощ, а капацитетът на публичните и местни власти с техните здравни и социални мрежи намаля. Това наложи спешно Общинската червенокръстка организация в Добрич, да реализира за пореден път спомагателната си роля по отношение на публичните власти, в изключително рискова среда и висока степен на уязвимост на хора. През периода се извършваше логистично и хуманитарно подпомагане съвместно с общинските социални служби за предоставяне на храни и други услуги на самотни възрастни хора и карантинирани лица. С оповестяването на извънредното положение и ограничителните мерки, Общинската организация инициира местна фондорабирателна кампания за набиране на храни от първа необходимост. Дарени бяха храни на стойност 1180 лв. и оформени 50 пакета с храни от първа необходимост за индивидуално подпомагане. Със лични средства на доброволци от Доброволен екип за реакция при бедствия, аварии и катастрофи бяха закупени 20 хранителни пакета на стойност 355 лв., които достигнаха до възрастни хора.

С ресурс на граждани бяха изготвени 50 броя пакети. Помощта в натура съдържаше храни от първа необходимост, лични предпазни средства и дезинфектанти за дома.

Съвместно с Община град Добрич и Общинска полиция, доброволци на БЧК участваха в разнасянето на 19 хранителни пакета на бедни семейства, чиито деца учат в ОУ „Н.Й.Вапцаров“. Храните са закупени със средства на учители и персонал на самото училище.

През периода беше разпределена хуманитарна пратка, съдържаща аксесоари за деца, напитки и лични предпазни средства – маски и дезинфектанти. Помощта, на обща стойност 1852 лв. достигна до 120 лица.

По Оперативна програма за разпределяне на храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещи се лица – План 2018 са раздадени хранителни пакети в Област Добрич в началото на 2020 г. /06.01-28.02.2020 г./, като през месеците април и май последваха още две раздавания /03.04-16.04.2020 г. и 12.05-29.05.2020 г./. Бяха включени потребители на социални услуги в общността, социални услуги в специализирани институции и лица, контактни на вече заразени с COVID-19 и поставени под карантина. В общината бяха подпомогнати 1792 лица /от тях осн.група -1387; първа допълнителна група-126; 2-ра доп.група-279 лица/. Раздадени са 41 286,05 кг хранителни продукта на стойност 85 746,48 лв.

През м.октомври 2020 г. стартира и процедура „Предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти - План 2019“. Съгласно регламента на програмата общото тегло на един хранителен пакет бе 22,710 кг със съдържание 16 вида продукти на стойност 54,876 лв., като в град Добрич 992 правоимащи получиха по един хранителен пакет и 236 лица по 2 пакета, а общият брой обгрижени лица бе 1228, които общо получиха 1464 хранителни пакета. Раздадените храни стойностно са в размер на 80 338,46 лв. с общо количество 33 247,44 кг.

Общинската хуманитарната организация раздаде хранителни и хигиенни пакети по програма „Дейности в отговор на COVID-19 в България“. Хранителните пакети са осигурени от БЧК и съдържащи 7 вида продукти с общо тегло 17.5 кг на стойност 32.00 лв. Хигиенните пакети също бяха осигурени от БЧК, но с финансиране от Американската агенция за международно развитие /USAID/ чрез глобалния Апел на МФЧК/ЧП по същата програма „Дейности в отговор на COVID-19 в България“. Всеки хигиенен пакет бе със стойност 13,18 лв.

С подкрепата на служители от общинска администрация и доброволци, поетапно бяха раздавани по 1 брой хигиенен и 1 брой хранителен пакет на социално слаби хора с цел превенция на разпространението на COVID-19.

305 лица получиха 610 пакета на стойност 13 786 лв./ 5642,500 кг.

38 лица са подпомогнати с финансови средства от фонд „Милосърдие“. Сумата, изплатена от Секретариата на организацията е в размер на 2 166 лв.

Общият брой на подпомогнатите чрез всички програми през 2020 г. в град Добрич е 3 630 лица, получили общо 81 000 кг хранителни продукта на стойност – 185 424 лв.

Община Шабла:

В изпълнение на мерките заложи в Областната програма за работата на Обл.ССЕИВ от страна на Дирекция БТ-Каварна /филиал Шабла/ е извършено следното:

- Провеждане на индивидуални консултации на представители на ромската общност с цел придобиване на умения, относно търсене на работа и представяне пред работодател.;

- Оказване на помощ и насърчаване за самостоятелното попълване на документи при регистрация.

Работа по проекти на община Шабла

През 2020 г. община Шабла работи по проект „**Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в общините Балчик, Каварна и Шабла**“, договор BG05M9OP001-2.040-0100-S02 с наименование „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в общините Балчик, Каварна и Шабла“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. По проекта бяха назначени 3 - ри лица като домашни санитарии, един психолог и едно медицинско лице, които предоставиха мобилни интегрирани здравно-социални услуги и психологическа подкрепа на 19 потребители.

По НП „**Заетост и обучение на хората с трайни увреждания**“, която основна цел е повишаване пригодността за заетост и осигуряване на заетост на регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“ безработни хора с трайни увреждания и/ или преминали успешно курс на лечение за зависимост към наркотични вещества хора в трудоспособна възраст, като предпоставка за преодоляване на социалната им изолация и за пълноценното им интегриране в обществото. Устроени на работа са две лица като: 1 лице, като чистач хигиенист в Спортна зала – Шабла, 1 сътрудник социални дейности в ЦОП за 2 години.

По „**Регионална програма за заетост област Добрич 2020**“, която стартира през 2020 година в 6 месечна заетост са устроени на работа 4 лица, като 1 работник поддръжка, 3 общи работници, като 2 - ма от тях са от ромски произход.

По НП „**Помощ за пенсиониране**“, която основна цел е подкрепа за преход от безработица към работа и пенсиониране на безработни лица над 58 г., които активно търсят работа и са регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“. Устроени на работа 5 лица като общи работници от които 1 ром за период 2 години.

По проект „**Заедно можем повече**“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“ – Компонент 1, община Шабла е осигурила заетост в сферата на поддръжката на 10 лица от ромски произход.

Проект „**Обучение заетост на хора с увреждания**“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“ – са заети 6 човека от които 1 ром, 5 – ма общи работници заети на следните длъжностите: 1 портиер, 1 чистач, 1 пазач, 1 метач, 1 портиер в Дуранкулак 2 години.

Община Крушари:

Специфична цел 1. Осигуряване на Достъп на ромите до пазара на труда. Съвместните действия на Община Крушари и Дирекция „Бюро по труда“ бяха насочени към осигуряване на достъп на лицата от ромски произход и други от уязвимите групи до пазара на труда и включването им в различни инициативи за заетост.

За периода 2020г. са реализирани:

„Нова възможност за младежка заетост финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” за младежи до 29 годишна възраст. По програмата са обхванати 12 души от уязвимите групи.

„Регионална програма за заетост на област Добрич — 2020г. ' - включени са 10 лица от уязвимите групи.

По Национална програма „Предоставяне на грижи в домашна среда ”, 26 потребители са под грижите на 20 работещи на длъжност „Домашна помощница”.

Национална програма „Помощ за пенсиониране ' — назначени и работят 2 на длъжност „общ работник”.

Механизъм „Лична помощ! ” по Закона за лична помощ са назначени 20 безработни, които обслужват 20 потребителя.

Във всички посочени проекти са включени безработни лица от ромски произход.

4. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Община Тервел:

През 2020 г. Община Тервел е извършила дейности във връзка с подобряването на съществуващата или изграждане на нова техническа и социална инфраструктура с различни източници на финансиране.

Община Крушари:

Специфична цел: Подобряване на жилищните условия и изграждане на нова техническа и социална инфраструктура. През 2020г. се извърши цялостно асфалтиране на улици в община Крушари, включително и райони с ромско население, с което значително се подобри техническата инфраструктура на населените места. В рамките на Национална кампания „ Чиста околна среда ” са финансирани три проекта на кметства и учебно заведение на територията на общината в това число са включени и села с ромско население - „Нов живот за стария парк“ — с. Крушари. Добри практики и създаване на предпоставки за успешна социализация на децата и младите хора от етническите малцинства, с цел превенция на отпадането на ромски ученици от училище са изградени детска площадка и футболно игрище в с. Абрит.

По „Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020г.”, съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, се извърши рехабилитация на части от вътрешните водопроводни мрежи на населени места от община Крушари. В рамките на проекта за миналогодишния отчетен период се включи и с. Лозенец, където има компактно ромско население.

Община Балчик:

В Община Балчик на социално слаби, безимотни, многодетни или млади семейства са предоставени над 90 общински жилища, от които близо 75% са жилищата за ромски семейства. През 2020 год. с решение на Общински съвет Балчик 2 ромски семейства са закупили общинските жилища, в които са живели под наем.

Пътната инфраструктура на кварталите в града и селата, обитавани от компактно население на етнически малцинства е в сравнително добро състояние. Община Балчик ежегодно кандидатства и печели проекти за рехабилитация и поддържане на общинските пътища. Улиците в град Балчик и селата се поддържат в добро състояние, осигурява се осветление и почистване, включително снегочистиране дори и в най-малките и отдалечени села и квартали. През 2020 г. в община Балчик са направени разходи от местни дейности, както следва:

- За осветление на улици и площади – над 570 хил. лв.
- За поддържане и ремонт на пътища и улици – близо 551 хил. лева
- За почистване и депониране на отпадъци – 2575936 лв.
- За В и К – 571 161 лв.
- За благоустройство и екология – 125 хил. лева

ПРОЕКТИ

Мярка/процедура Наименование на проект	Вид на участие	Бюджет на проекта	Индикатор	Индикатор	Постигнат резултат
Проект Основен ремонт на пътища „подобряване на връзката на третични възли Мангалия и Балчик“ – Програма INTERREG V-A Румъния – България 2014-2020 ул. „Черно море	Община Балчик,	918238	Гр. Балчик		Основен ремонт на 1 км. от ул. „Черно море“ Балчик
Проект Основен ремонт на пътища „подобряване на връзката на третични възли Мангалия и Балчик“ – Програма INTERREG V-A Румъния – България 2014-2020 DOB3160	Община Балчик,	882667	Гр. Балчик		Основен ремонт на 0.5 км. от ул. „Приморска, обръщач за автобуси от 1.4 кв. метра и кръстовище между улиците „Приморска“ и „Черно море“.
Проект Основен ремонт на пътища „подобряване на връзката на третични възли Мангалия и Балчик“ – Програма	Община Балчик,	518364	Гр. Балчик		Основен ремонт на 5 520м общински път Каварна- Балчик- Топола - м. Икантълъка - граница община (Каварна- Балчик) - м. Тузлата - Балчик - Албена и на 1 913 м общински път Топола - Балчик / -

INTERREG V-A Румъния – България 2014-2020 DOB1149					граница община (Каварна-Балчик) - к.к. Тузлата
Основен ремонт Дамба Балчик „Синергия на природата и културата“ – Програма INTERREG V-A Румъния – България 2014-2020	Община Балчик	676255	Гр. Балчик		Проектът се изпълнява съвместно с Община Мангалия - Румъния, като за Община Балчик се благоустроява крайбрежната алея на град Балчик в участъка от Морска гара-Балчик до ДКЦ-ЦИ „Двореца". Реконструира се настилката и се обособява велоалея в обхвата на съществуващата дамба. Общата дължина на разглеждания участък от крайбрежната алея е 1 700 м. По цялата му дължина се възстановят парапетите и съществуващите части от отводнителни канавки. Общата стойност на проекта за изпълнение на дейностите в Община Балчик е 749 988,64 евро, от които 15 007, 27 евро - съфинансиране от Община Балчик.
Рехабилитация на част от пътна мрежа DOB1107- Храброво – Бобовец - Стражица	Община Балчик	1638139	Община Балчик		Рехабилитиране на 6 км. общински път Храброво – Бобовец - Стражица
Рехабилитация на част от пътна мрежа DOB2004 Стражица - Балчик	Община Балчик	630759	Община Балчик		Рехабилитиране на 2.5 км. общински път Стражица - Балчик
Рехабилитация на част от пътна мрежа DOB2142 Гурково - Царичино	Община Балчик	1367675	Община Балчик		Рехабилитиране на 5.5 км. общински път Гурково - Царичино

Община Добричка:

Голям процент от ромските домакинства живеят на или под прага на бедността. Повече от тях не притежават земя и нямат постоянни доходи. На територията на общината съществуват голям брой необитаеми жилища.

Община Каварна:

По голяма част от ромското население на община Каварна е съсредоточено в квартал „Нефтяник” в гр. Каварна. Там жилищата на ромите са сравнително благоустроени, притежават стандартните условия – електричество, вода, газификация и канализация. Улиците са асфалтирани, изградена е нова канализация и водопроводи. Има изградена система за сметопочистване в квартала.

Освен в града ромско население има и в селата от общината. В тези населени места стандартът на жилищата е значително по-нисък, тъй като сградният фонд е по-стар.

Миграционните процеси също оказват влияние върху жилищната политика. Голяма част от безработните граждани от общината, което включва значителна част от ромското население, работят в чужбина и инвестират средствата си в изграждането на жилища в Каварна. Има и такива в лошо социално положение. На територията на града има апартаменти находящи се в различни жилищни блокове, намиращи се в общежитието на бившата Фабрика „Георги Сотиров”. Веднъж настанени, семействата не предприемат мерки да се сдобият със собствено

жилище или да подобрят условията си на живот. Към момента повечето наематели на общинските жилища от ромски произход са с нередовни и много ниски доходи, което е голям проблем за събирането на дължимите наеми и такси.

Община Добрич:

Жилищната политика на Община град Добрич се прилага независимо от етническия произход и вероизповедание. Жилищното настаняване се осъществява от ОП „Жилфонд - инвест” и цели повишаване качеството на жилищно-битовите условия и осигуряването на нормална среда за живот на нуждаещи се жители на Добрич.

В много от сградите в режим на етажна собственост, включени в Националната програма за енергийна ефективност, има апартаменти от общинския сграден фонд. В тях са настанени и ромски семейства. Чрез прилагането на мерките за енергийна ефективност се подобряват условията за обитаване.

Като част от общата жилищна политика е подобряването на техническата инфраструктура. При реализираните дейности по масштабния Интегриран проект за водния цикъл на град Добрич се подмениха водопроводите и в кварталите с компактно ромско население.

Община Шабла:

В община Шабла в 11 къщи общинска собственост са настанени с 45 лица от ромски произход. За нуждите на социално слаби семейства, в това число и от ромски произход са определени за застрояване два терена за изграждане еднофамилни жилищни сгради. Единия е в с. Дуранкулак, а другият е в гр. Шабла. Капацитета на застрояване съответно е в с. Дуранкулак да се изградят 4 еднофамилни жилища, от които единият УПИ е с издадено разрешение за строеж.

В гр. Шабла в кв. „Свобода“ с Заповед № РД 04-167/06.04.2009 г. и Заповед № РД-04—394/08.09.2008 г. са одобрени ПУП – ве с План за застроена площ за 17 УПИ в кв. 112 и 113 са отредени за социални жилища, от които 4 ри УПИ са издадени разрешение за строеж.

С Заповед № РД -04-545/ 17.11.2016 г. е одобрен ПУП с План застроена площ за 6 УПИ в кв. 159 отредени за социални жилища, от които едно е издадено разрешение за строеж в Централна градска част на гр. Шабла.

Терените са урегулирани и са включени в Интегрирания план за градско възстановяване и развитие като зона за въздействие със социален характер.

Община Шабла е провела и съгласувала обществените поръчки с ДФЗ по проект : “Реконструкция и рехабилитация на съществуващи улици, съоръженията и принадлежностите към тях в гр. Шабла, община Шабла“ по Програмата за развитие за селските райони, BG06RDNP001-7.001 подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г. По проекта се предвижда реконструкцията и рехабилитацията на съществуващи улици, съоръженията и принадлежностите към тях в гр. Шабла. За реконструкция и рехабилитация са предвидени 7 улици от уличната мрежа на гр. Шабла, а именно: ул. Беласица, ул. Комсомолска, ул. Марица, ул. Мусала, ул. Нов живот, ул. Свобода и ул. Заводска“.Одобрена стойност от ДФЗ за изпълнение на проекта е на обща стойност: 1 083 494,63 лв. без ДДС и представлява 100 % от одобрените разходи по проекта.

5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Община Крушари:

Специфична цел: Намалване на противообществените прояви сред малолетни и непълнолетни и изграждане на толерантни отношения между общностите от ромски произход и други уязвими групи. Център за социална превенция на деца, като помощен орган на Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни към община Крушари, работи с идеята да повиши нравствената, здравната и образователна култура на деца и родители. С цел превенция на асоциално поведение, деца от ЦСП взеха участие в мероприятия свързани със спорта, опазване на околната среда, занимания по интереси и др. Дейността на ЦСП към МКБППМН при община Крушари е насочена към намаляване на противообществените прояви сред малолетни и непълнолетни. Организиран са прожекции във връзка с агресията сред подрастващите. Проведени са дискусии с деца и родители относно причините за ранно отпадане от училище и консултации за родителската ефективност. ЦСП работи под ръководството на обществени випитатели и педагогическите ръководства към училища и детска градина на територията на общината. МКБППМН следи и се стреми да ограничи противообществените прояви сред малолетни и непълнолетни.

Община Балчик

Училищата осигуряват защита на правата на децата и изпълняват свои програми за недопускане на действия за нарушение или ограничаване на детските права въз основа на етническа принадлежност, пол, възраст, финансово състояние, наличие на увреждане, религия и т.н. Традиционно добро е сътрудничеството между РУ Балчик и РУ Албена с училищата на територията на общината. Органите на реда влизат във всеки клас и в достъпна форма разясняват на учениците правните и законови норми по въпросите за агресията сред подрастващите, наркоманията, тютюнопушенето, употреба на алкохол, домашното насилие и др. В началото на учебната година, преди зимата и в началото на втория срок, преди пролетта и лятото, представители на КАТ се срещат с учениците за разясняване на въпросите по пътната безопасност.

„Детско полицейско управление“ беше създадено и функционира последователно в ОУ „Антим I“, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и СУ „Христо Ботев“ и в него са включени всички ученици от трети клас. Под ръководството на полицейски инспектор децата се запознават в достъпна форма с професията „полицай“, обучават се в оказване на първа помощ, действия при бедствия и аварии, движение по пътищата и пр.

Още от детските градини е много силно любопитството на децата към професията „пожарникар“. Подготвителните групи на 6-годишните деца посещават по график Районна служба "Пожарна безопасност и защита на населението" - град Балчик, където се запознават на място с професията, с хората, с автомобилите, и гледат демонстративни занятия по пожарна безопасност. В 5 от 6-те общински училища има изградени противопожарни отряди „Млад огнеборец“, които ежегодно участват в общински и областни състезания.

Ежегодно през месец април Районен съд - Балчик провежда Ден на отворените врати. В инициативата се включват ученици от ОУ „Антим Първи“ СУ „Христо Ботев“, ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ които посещават съдебна зала и се запознават с работата на отделните служби, деловодства и регистратурата на съда. Учениците разглеждат и специално адаптираната зала за щадящо изслушване на деца, които се налага да бъдат разпитани по

наказателни или граждански дела. Двама магистрати, разглеждащи наказателни дела в Районен съд – Балчик изнасят лекция пред учениците за структурата и функциите на съдебната власт, за статута на съдиите, прокурорите и следователите и за престъпленията, извършвани от непълнолетни.

В Община Балчик през месец април-май организираме Ден на кмета - посрещаме ученици от всички училища и им представяме работата на администрацията – по дирекции и отдели. Всеки желаещ има възможност да седне на стола на кмета или да дава предложения за работата на институцията.

Към Центъра за подкрепа за личностно развитие – Общински детски комплекс Балчик е изграден Общински ученически парламент, в който ежегодно се избира от представители на всички училища. Той поддържа връзка с ученическите съвети по места, организира информационни кампании, посещава заседания на Общински съвет-Балчик, провежда различни благотворителни инициативи, чествания, концерти, акции за почистване и др.. МКБППМН осъществява психологически консултации и програми за деца с наложени възпитателни мерки, както и мероприятия за превенция на противообществените прояви на малолетни и непълнолетни деца от рискови семейства. Центърът за обществена подкрепа – Балчик работи с деца с противообществени прояви или поведенчески отклонения; деца жертви и извършители на насилие.

Борбата с дискриминацията, повишаване на осведомеността относно основните човешки права и правната култура на етническите малцинства са основни принципи на общинската политика за интеграция на ромите. Община Балчик съвместно със служителите на реда следят и отговарят за съблюдаването на обществения ред и правата на всички граждани на територията на общината.

Община Добричка:

Служителите на реда отговарят за съблюдаването на обществения ред и правата на всички граждани на територията на община Добричка, независимо от техния пол и етнически произход. Непрекъснато се повишава ефективността на полицейските служители за работа с етническите общности в мултиетническа среда. Полицейските служители непрекъснато повишават своите знания, умения и компетентности. Работи се по разработване на работни карти по конкретни проблеми на етносите. В този процес се ангажират и неправителствени организации и органите на местната власт, като целта е да се търсят начини за разрешаването на проблема на принципа на партньорството. По време на обученията се набляга на превенцията на проблемите сред етносите: трафика на хора, проституцията, противодействието на кражбата на цветни метали, работа с малолетни и непълнолетни с противообществени прояви и др. Работи се по подобряване сигурността на хората чрез още по-ефективно видео наблюдение и засилване на съвместната дейност с Второ РПУ.

Община Каварна:

Като приоритет в дейността на общинското ръководство е запазено гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защитата на обществения ред и недопускане на прояви на нетолерантност и дискриминация на етническа основа. Служителите на РУ Каварна работят ефективно по опазване на реда и спират в зародиш всякакви прояви, водещи до нарушаване правата на гражданите, намесват се компетентно при решаване на кризисни ситуации, най-вече свързани с физическо и психическо насилие над жени и деца. В процеса на решаване на проблемите се набляга на екипната работа между всички заинтересовани институции.

В тясна връзка работят РУ – Каварна, Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, инспектор ДПС, отдел „Закрила на детето” към Дирекция „СП” и специалисти от общината. На територията на общината функционират два

координационни екипа от специалисти, които реагират при възникване на спешни проблеми свързани с деца. Това са „Мултидисциплинарен екип при работа по координационен механизъм в случаи на деца, жертви на насилие и при кризисна интервенция” и „Мултидисциплинарен екип при работа по координационен механизъм в случаи на непридружавани деца и деца – жертви на трафик, завръщащи се от чужбина”, в които са включени представители ДПС, отдел „Закрила на детето” при Дирекция социално подпомагане и представител на отдел „Духовни и социални дейности” при община Каварна. Екипите работят в пълна координация, а в случаите когато се налага се привличат и други специалисти. През отчетния период, общинският „Мултидисциплинарен екип при работа по координационен механизъм в случаи на деца, жертви на насилие и при кризисна интервенция” работи по шест сигнала за насилие върху малолетно дете.

Дейно участие при защита на правата на децата взима и общинската комисия за Закрила на детето. С дейността си тя активно подпомага общите усилия на отделните звена, пряко ангажирани в недопускане на прояви на нетолерантност и езика на омразата на етническа основа.

По предварително утвърден график областният координатор на Комисията по дискриминация провежда срещи с населението в осигурено от общината помещение. На тези срещи хората споделят въпроси от дискриминационен характер свързани с тях или близките им, подават жалби, търсят консултации по определени проблеми, по които смятат, че са уязвими и дискриминирани.

Дейностите на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни лица /МКБППМН/ са свързани с обхващането и задържането на децата в училище от рисковите групи и особено от ромската общност, здравно и сексуално образование, превенция на ранните бракове, подготовка за отговорно родителство.

За обхващане на подлежащите на задължително образование деца и за тяхното неотпадане от учебните заведения през 2020 г. заедно работят 3ма образователните и 1 младежки медиатор. Образователните медиатори ежедневно оказват помощ на децата и учениците от ромски произход. Съдействат за тяхното безопасно пристигане на училище и прибиране в дома, придружаване на деца по време на пътуването им до населеното място, в което живеят. По време на наложените ограничителни мерки във връзка с превенция на разпространението на CoVid-19 образователните медиатори оказват съдействие при разпространяването на учебните материали и помагала, както и връщането на същите за проверка от преподавателите.

Назначеният през 2020 г. младежки медиатор осъществява редица срещи с ученици от уязвими групи - такива, за които съществува риск от отпадане от училище, както и с безработни младежи. По-голямата част от тези хора са от ромски произход. По време на срещите младежкият медиатор предоставя информация на младежите за предимствата, които могат да имат, завършвайки училище и придобивайки образователна степен. Съдейства за регистрирането на безработните лица в Бюро по труда и ги информира за различни програми и обучения, в които биха могли да вземат участие.

Община Добрич:

Дейността на МКБППМН е регламентирана в чл.10 от Закона за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Местната комисия организира и координира социално-превантивната дейност на територията на Общината, разработва програми за ограничаване действието на криминогенните фактори, работи съвместно с органите, имащи отношение към закрилата и защитата на малолетни и непълнолетни.

Дейността, която се извършва е спрямо всички малолетни и непълнолетни лица и не се води отчетност по етнически признак.

През 2020 г. МКБППМН към Община град Добрич реализира следните дейности и мероприятия:

- Налагане на възпитателни мерки по ЗБППМН след образуване и разгледани възпитателни дела спрямо деца от различен етнически произход /включване в психологически консултации, определяне на обществен възпитател с корекционно - възпитателна цел, упражняване на обществено полезен труд, проследяване на мерките и отчитане резултата от тяхното въздействие. През изтеклата година до Комисията са постъпили 37 преписки, от които 35 са образувани и разгледани с 51 участници /14 момичета и 37 момчета/ За сравнение през 2019 г. – 36 образувани и разгледани дела със 63 участници. /16 момичета и 47 момчета/
- Две възпитателни дела не са разгледани, едното е в периода на обявеното извънредно положение, извършителят на противообществената проява е навършил пълнолетие и прокурорската преписка е прекратена съгл. ЗБППМН, а другото дело е поради липса на достатъчно данни за извършено деяние съгл. чл.16 ал.3 от закона.
- Възпитателните дела са образувани по преписки на: Добричка районна прокуратура - 18, РП - Генерал Тошево - 1, РП - Каварна - 2, Първо РУ на МВР гр. Добрич - 4, Сектор „Пътна полиция”- ОД на МВР - 4, СУ „Кл. Охридски“ - 1, ОУ „Христо Смирненски“ - 1, ЦНСТДБУ- 5 и сигнал от длъжностно лице - 1.

Извършените противообществени прояви се изразяват в: кражби и увреждания на движими вещи, бягства от дома, физически и психически тормоз, хулиганска проява и управление на моторно превозно средство без свидетелство за управление. Наблюдава се тенденция за увеличаване на случаите на бягства, психически и физически тормоз и управление на МПС без свидетелство за правоспособност.

В сравнение с други години през 2020 г. не се наблюдава завишаване на възпитателните дела, както и не са регистрирани тежки криминални деяния. Голяма част от проявите са извършени в свободното време на децата, което е неконтролирано от родителите. Ниският социален статус на семействата, трудовата неангажираност на част от родителите, отсъствието им от дома и страната, също са причина за формирането на девиантно поведение у децата.

- Определяне на обществени възпитатели от МКБППМН за индивидуална работа с деца от различен етнически произход- деца, живеещи в семейства или поставени под настойничество и попечителство, както и деца, настанени в институции /ЦНСТДБУ 1, 2 и 3/.
- Възпитателният надзор над децата е определен по предложение на Инспектори ДПС, на УКБППМН, на основание чл.41, ал.2 от ЗБППМН и след налагане на възпитателни мерки по чл.13, т.5 от ЗБППМН. През отчетната година е осъществен възпитателен надзор на 65 деца от различен етнически произход, като 13 от тях са отпаднали поради промяна на местоживеенето, навършване на пълнолетие и изтичане на корекционно-възпитателната работа.
- По предложения на педагогическите съветници и училищните ръководства, МКБППМН провежда срещи и разговори с родителите от етническите общности и ученици, застрашени от отпадане и нехайно отношение към учебния процес, както и с родители, срещащи затруднения във възпитанието на децата си. По всеки отделен случай МКБППМН взема адекватни мерки: насочване на родителя и детето към Информационно-консултативния кабинет на МКБППМН, където трима психолози работят с тях, включване на родителите в „Училище за родители”, където се разглеждат теми, свързани с възпитанието на децата, отношението им към семейството и задълженията на родителите спрямо тях.
- Организиране на акции за предоставяне на учебни помагала, дрехи, обувки за деца с нисък социален статус, предимно от ромски семейства.
- Комисията се включи в инициативата, обявена от Община град Добрич - „Дни на пролетно почистване”, където деца от различен етнически произход, обществени възпитатели и членове почиства района около сградата на социалните услуги,

намиращи се в ж.к. „Дружба” 3 и озелениха дворните пространства с цветя , закупени от СП „Чудната градина“.

- По повод Международния ден за борба с наркоманията, МКБППМН съвместно с Превантивно – информационен център организира различни мероприятия с цел превенция на факторите, създаващи риск за здравето на младите хора и в частност вредата от приема на наркотични вещества. На 26.06.2020 г. МКБППМН проведе дискусия на тема: „Не на дрогата“ с децата от ЦНСТДБУ -1,2,3 и волейболен турнир под наслов „Спорта срещу дрогата“.

Превантивните прояви, организирани от МКБППМН са финансирани със средства от бюджета на комисията, като сумата за 2020 г. е 3 029 лв.

Служител на ОДМВР - Добрич проведе срещи със здравните медиатори, на които са предоставени брошури и плакати на тема: „Борба с трафика на хора“.

Община Шабла:

Един от основните принципи в дейността на МВР е да се зачитат и гарантират правата и свободите на гражданите и тяхното достойнство. Във връзка с това е направено следното за 2020 година:

1. Предприети са мерки за гарантиране на правата на гражданите с акцент върху жените и децата, за защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност:

Осигурен е ежедневен, денонощен прием на граждани и сигнали на жертви на престъпления.

Работи се в тясно взаимодействие с “Отдел закрила на детето” гр. Шабла при получаване на сигнал за дете в риск

Полицейски служители са провели беседи и лекции пред учениците на двете училища в Шабла и с. Дуранкулак по теми свързани детската престъпност, насилието в училищата и отговорността на извършителите на престъпления съгласно българското законодателство.

Ефективността на работата на полицейските служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека, се изразява в ежедневна работа с ромското малцинство в община Шабла.

В РУ “Полиция” Шабла е определен полицейски служител, който е преминал обучение за работа в мултиетническа среда. Той осъществява ежеседмични работни срещи с отделни лидери на общността, следи за настроенята, проблемите и възникналите предпоставки за конфликти и инциденти в ромския квартал. През отчетния период не са допуснати инциденти на етническа, религиозна или расова основа.

Работа на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

През отчетния период МКБППМН се занимава с проблемите на малолетни на възраст от 8 до 13 години и непълнолетни от 14 до 18 години, извършили престъпления и освободени от наказателна отговорност съгласно чл. 61 от Наказателния кодекс, чиито дела са изпратени за разглеждане от нея.

Възпитателните дела се разглеждат от състав, определен за всяко дело със заповед на Председателя на МКБППМН. Съставът по делото включва правоспособен юрист, двама членове на МКБППМН, протоколчик и член на МКБППМН, който не е член по състав на възпитателно дело за изработване на доклад по чл. 16, ал. 4, т. 2 от ЗБППМН, определени за всеки отделен случай.

При образуване на възпитателните дела не се наблюдават проблеми. Комисията има екип, който предприема действия при издирване и явяване на децата, извършители на противообществени прояви и техните родители. За насрочените възпитателни дела малолетните, непълнолетните и родителите им се уведомяват своевременно. Предоставят им се материалите по делата в съответствие с чл. 16, ал. 6 от ЗБППМН.

При разглеждане на възпитателните дела не са констатирани проблеми по отношение състава на Комисията, представителство на педагогическия съветник, класния ръководител, деца и родители. Делата протичат в спокойна и работна обстановка по установения в закона ред. През отчетния период са образувани седем възпитателни дела срещу 8 малолетни и непълнолетни по преписки на Районна прокуратура гр. Каварна и Районна прокуратура гр. Генерал Тошево. Простъпките са извършени от трима малолетни (2 - ма от етнос) и петима непълнолетни(1 от етноса). Те са свързани с кражба и с повреждане на чуждо имущество. Наложените възпитателни мерки са по чл. 13, ал. 1, т. 1 и т. 3 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни – „Предупреждение“ и „Задължаване да посещава ЦЕНТЪРА ЗА ОБЩЕСТВЕНА ПОДКРЕПА (ЦОП) гр. Шабла за участие в програма за преодоляване за преодоляване отклонение в поведението съгласно график, изготвен от директора на ЦОП“. Няма проблеми при образуване и разглеждане на възпитателните дела. Спазва се процедурата в съответствие със Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. Членовете на МКБППМН са взели участие в извършването на 2 бр. проверки за спазване на нормативните актове, свързани с малолетните и непълнолетните.

6. КУЛТУРА И МЕДИИ

Община Тервел:

Изпълнението на този приоритет се реализира чрез доброто партньорство между Общинска администрация и читалищата в 12 населени места. Община Тервел финансира транспортните разходи на съставите и клубовете от всяко читалище, за участия в национални, международни и регионални фестивали и конкурси.

Всички прояви, залегнали в културния календар на Общината, са с вход свободен за зрителите. Бюджетът за културни прояви през 2020 г. е 40 000 лв.

Община Тервел финансира издаването на местния вестник „Тервел“, който се разпространява безплатно в цялата община. Безплатни са публикациите и в новините на сайта на Община Тервел.

Община Крушари

Специфична цел 1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция на ромите и Други граждани в уязвимо социално положение.

Достъпът на ромите до дейността на читалищата не е ограничен и всички, които имат желание се включват в нея. Едни ползват книжният фонд на библиотеките и техните компютърни зали, други участват в колективи за любителско творчество заедно с другите

етноси. Създадената през 2018г. към ДСП група за народни песни и танци „Василена” обединява различните етноси, като в групата има включени и девойки от ромската общност.

През 2020г. традиционно се организираха летни и коледни работилници, тематични конкурси за изработване на картички, пана, рисунки и др.

Съвместно с учебните заведения се организираха различни културни и спортни инициативи, в които се включиха ученици и ученици от ромската общност.

Отчетът за изпълнение на Плана за действие на община Крушари в изпълнение на Областната стратегия за интеграция на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация за 2020г. е приет от Общински съвет — Крушари с Решение № 1/17 от 29.01.2021г.

Община Балчик:

Културната политика на Община Балчик осигурява възможност за поддържане на културното многообразие, за съхраняване и развитие на културата на всички етнически групи и механизми за взаимно опознаване и обмен на културите. На територията на общината функционират един исторически музей с етнографски комплекс, една художествена галерия и десет читалища, които развиват богатата културно-просветната, образователна и социална дейност. В множество и разнообразни традиционни и съвременни форми на работа се включват всички желаещи според интересите и способностите си, без разлика от пол, възраст, етнически произход, или вероизповедание.

➤ В община Балчик се провеждат празници и фестивали с местно, регионално и национално значение:

- Майски празници послучай Деня на град Балчик и Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост-24 май;
- Традиционни празници в селата;
- Богоявление, Коледни и Новогодишни и др. религиозни празници;
- *Провеждане на празници посветени на международния ден на ромите – 8 април;*
- Национални фестивали – фестивал на младите в изкуството „Виа понтика”, пленер „Художници, Балчик, Любов”, Събор на хората от третата възраст”, Фестивал на цацата в с. Кранево

➤ В Общинските събори, посветени на „Лазаровден“ Ден на музеите, Ден на българските пенсионери, в които участват любителски колективи и изпълнители, обединяват местната общност.

➤ Международните фестивали, организирани в Община Балчик добиват все повече и по-голяма популярност - – „Балчик класик дейс”, „Черноморски звуци”, „Море от ритми”, „Светът в детските длани”, „Трикси”, пленер „Европейски хоризонти”, форум „Българско наследство и др.

➤ Програмата за развитие на читалищна дейност за 2020 г. е финансирана с 655608 лв., от които 386280 лв. за делегираните от държавата дейности и 269328 лв. от местни приходи.

➤ Културната програма през 2020 г. е изпълнена с финансиране от местни приходи в размер на 35000 лв. лв.

➤ Изпълнението на Програмата за развитие на туризма през 2020 г., която съдържа 2 големи раздела за изграждане и поддържане на инфраструктурата на територията на общината и реклама в страната и чужбина на туристическите обекти в Община Балчик, се отчита в размер на 1000000 лв.

Община Добричка:

Една от основните стратегически цели в политиката на община Добричка е запазването, утвърждаването и развитието на културата. Общината възприема отвореността и културното

разнообразие като ценност, като ресурс за развитие, като възможност за обществено израстване и обогатяване. Един от приоритетите в културната политика е интегрирането на ромите, което кореспондира с идеите на модерното общество за приемането на другия. Водена от този принцип, община Добричка осигурява равен достъп до култура, работи се за постигане на устойчивост в резултатите на интеграцията на ромите чрез формите на изкуство и култура, които съдействат за съхраняването, развитието и популяризирането на специфичната ромска етнокултура, възпитават у децата и младите хора взаимно уважение, толерантност и зачитане правата на всеки човек. Ковид кризата се отрази главно на културния календар, като сред събитията, които не се проведоха през 2020г. са традиционният фестивал край Дебрене и празничният концерт за Международния ден на ромите.

Община Каварна:

За равноправната интеграция на ромите и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, са приети процедури за създаването на възможности, за развитието и популяризирането на ромската култура и идентичност. В това отношение са реализирани конкретни действия, осъществени са съвместни проекти на читалищата, детските градини, училищата и общината, целящи включването на ромите в цялостния културен живот на общината.

Ежегодно община Каварна е домакин на редица фестивали, някои от които са със значимо международно участие, като общобългарския фолклорен събор „С България в сърцето”. На събора се извяват най-добрите младежки постижения в областта на българския фолклор и неговите разнообразни проявления – песни, танци, инструментални изпълнения, занаяти, театрални форми и др. Участие вземат, както деца и младежи от България и чужбина, така и от малцинствените групи, и от групи участници в неравностойно положение. Етническите групи са част от публиката и на принципа на равнопоставеност вземат участие в културните събития. Засилват се и връзките между образованието и културата, за да бъде улеснено и подобро интегрирането на млади хора от ромската общност. Разширяват се възможностите за придобиване на знания и творчески умения, необходими за участие в обществения живот. През 2020 г. фолклорният събор не е проведен заради въведените противоепидемични мерки, свързани с превенция разпространението на COVID – 19.

Общинският съвет и Общинското ръководство постоянно подпомагат дейността на читалищата в общината, според възможностите и правомощията си. В читалищата работят много формации с участието на ромски деца и други деца в уязвимо социално положение, които залагат на танцовото и музикално изкуство. В програмата на ромския празник на 8 април, вземат участие децата от школите на НЧ „Съгласие-1890”. Талантливи деца от детска градина „Детелина” също участват със своя програма на празника.

С голям интерес от обществеността в Каварна се приема ежегодния театрален фестивал на любителските театри „Каварна, който има и международно участие. Селските читалища също осъществяват дейността си с активното участие на ромски самодейци. Главната цел е създаване на условия за равен достъп на ромската общност и другите уязвими групи живеещи в сходна ситуация до културния живот в общината, за съхранение и развитие на ромската и други традиционни култури. През 2020 г. театралният фестивал не се състои заради противоепидемичните мерки, свързани с превенция разпространението на COVID – 19.

През 2020 г. в с. Септемврийци е реализиран проект в рамките на Националната кампания „Чиста околна среда 2020“ на МОСВ и ПУДООС. В рамките на проекта е извършена доставка и монтаж на паркова мебел за благоустрояване на зона за отдих и игра в централната част на с. Септемврийци, община Каварна.

Община Добрич:

Община Добрич осъществява дейностите по приоритета на основата на европейските принципи за гарантиране на:

- равното право на човешко развитие и достъп до култура;
- създаване и развитие на условия, необходими за гражданите на Добрич, принадлежащи към етнически малцинства, да поддържат и развиват своята култура, както и да съхраняват най-важните елементи на своята идентичност - религия, език, традиции и културно наследство;
- гарантиране на възможността за творческо изразяване на всички членове на обществото.

В условия на социална изолация четенето доказва, че е от изключителна важност. РБ „Дора Габе“ се изправи пред ново предизвикателство, а работата ѝ в дистанционен режим придоби огромно значение за нейните читатели и потенциални ползватели. Много голяма част от дейността си в нови условия библиотеката реализира с помощта на съвременните информационни технологии.

Чрез сайта и фейсбук страницата на библиотеката ползвателите бяха информирани непрекъснато за заповеди на кмета на община град Добрич, инструкции на РЗИ Добрич за предпазване от COVID – 19 и др. Информацията на сайта непрекъснато бе актуализирана.

РБ „Дора Габе“ предлага на дистанционните си посетители лесен начин да бъдат информирани по интересоващи ги теми, както и възможност да осъществят разнообразни виртуални културни разходки. Библиотечният сайт <https://libdobrich.bg/> предлага:

-Рубрика Полезно за вас с над 90 бързи връзки с полезна информация за култура, здраве, образование и заетост;

- достъп до услуги на електронното здравеопазване, проверка на личен лекар, търсене на лекарства, заплащани от НЗОК, справка за здравноосигурителен статус, връзки към български и световни здравни организации;

- онлайн ресурси за търсене на работа, както и помощ при кандидатстване за работа, свободни работни места в Добрич и областта;

- сайтове на държавни институции, общообразователни източници, информация и учебни материали, образователни портали, онлайн платформи в сферата на образованието;

- достъп до местни, национални и световни културни институти, онлайн издания за култура и изкуство, портали за култура и изкуство, организации, фестивали.

Електронният каталог на библиотеката предлага описания на книги на български и чужди езици, постъпили в библиотеката от 1980 г. включително до днес, графични, картографски и нотни издания, репродукции, филми, звукозаписи, фотографски издания и електронни ресурси, всички съхранявани в библиотеката периодични издания. Каталогът непрекъснато се обновява, както с нови постъпления, така и със записи на библиотечни документи, издадени преди 1980 г.

На регистрираните ползватели се предоставя онлайн обслужване посредством Модул Моята библиотека /MyLibrary/ с възможност за онлайн презаписване на заета литература, заявка за литература за дома и др.

Във време на социална изолация, се подготвяха и публикуваха на сайта и на фейсбук страницата на библиотеката различни образователни и информационни материали, видеоклипове с четене на текстове за малки и големи, откъси от книги и стихове от любими автори в различни рубрики - *Имало едно време...*, *Когато играчките не спят*, *Походът на книгите продължава...*, *Усмивки от старите вестници*, *Препоръчваме ви нещо за четене*, *70 години – 70 послания и др.*

За порадна година, библиотеката бе одобрена по Програма „Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност“ 2020 на Министерството на културата за финансова подкрепа на библиотеките, за обновяване на фондовете им с

нови заглавия и други съвременни информационни източници. През годината на читателите бе предоставена 1872 заглавия новоиздадена литература от 1310 български и чуждестранни автори. Закупената литература бе на стойност 25 000 лв. В началото на годината стартира нова библиотечна инициатива под мотото Приказкотерапия по програма „Различията ни обединяват“, чиято идея е в библиотечна среда да се провеждат ежемесечни занимания с деца с увреждания. На 20.02.2020 г. в библиотеката се проведе приказкотерапия с малките потребители от Дневен център за деца с увреждания „Надежда“. Освен литературно четене заниманието включваше рисуване и оцветяване на героите от едноименната приказка. А по повод 142 години от освобождението на град Добрич, библиотеката гостува на Сдружение „ХобиС клуб“. На 4-5.03.2020 г. в библиотеката се проведе екскурзия и ББЗ с ученици от осмите и девети класове на Професионална гимназия по транспорт, обслужване и лека промишленост. В началото на 2020 г. в библиотеката се състояха поредица от музикално-образователни концерти за ученици, които Български камерен оркестър Добрич провежда традиционно. Сред учениците имаше и много от ромски произход. РБ „Дора Габе“ се включи в 15-то издание на Националния Маратон на четенето на 23.04. 2020 г., който тази година поради извънредното положение в страната се проведе онлайн. Празникът на четящите хора библиотеката посвети на 100-годишнината от рождението на големия български писател Валери Петров, 70-годишнината от основаването на РБ „Дора Габе“ и 150 години Библиотечно дело в град Добрич. В онлайн маратона на четенето се включиха над 70 участници - ученици, преподаватели, писатели, библиотекарите. Получени бяха много видеоклипове. В рамките на деня от 10.00 до 16.00 ч. на всеки 30 минути бяха публикувани видеа с четене на текстове от любими автори и произведения, драматизации.

Провокирана от призив в социалните мрежи, че децата на възраст 4-14 години, от Духовния център с приют за деца към храм „Света Троица“ се нуждаят от книжки и играчки, РБ „Дора Габе“ Добрич направи дарение, с което се постара да разведри трудните им дни на социална изолация.

В РБ „Дора Габе“ се проведе библиотерапия с потребители на Дневен център за възрастни хора с увреждания към Център за психично здраве „Д-р Петър Станчев“, сред които има и ромски. Темата на презентацията бе „7 юли - Европейски ден на шоколада“. Библиотечен специалист разказа любопитни факти от историята на шоколада и какви са ползите за нашето здраве? Темата провокира интереса на потребителите и те активно се включиха в последвалата дискусия.

На 01.11.2020 г., в Градски парк „Свети Георги“ се проведе втори благотворителен маратон, организиран от благотворителна общност „ЧРЕЗ СПОРТ КЪМ ЗНАНИЕ“ и библиотеката. Всяка завършена обиколка от 400 м. в парка бе финансирана с 1 лв. от партньорите на проявата, а със събраните средства бяха купени 284 нови книги на стойност 5333 лв. за читателите на добричката регионална библиотека. В благотворителния маратон се включиха граждани на Добрич – деца и възрастни, майки с бебешки колички, собственици с домашни любимци. В маратона се включиха и ученици от етническите малцинства.

РБ „Дора Габе“ проведе Конкурс за детска рисунка/колаж „Нарисувай ми възлюбено“ за деца на възраст от 5 до 14 г. включително и Конкурс за кратко видео „Моят любим литературен герой“ за ученици на възраст 15 – 19 г. включително. Целта на конкурсите бе да провокира у децата и учениците интерес към книгата и четенето. В конкурсите се включиха 136 деца от 22 образователни институции – детски градини, училища, специализирани центрове за личностно развитие на деца от град Добрич, областта и страната. Сред участниците имаше и много деца от ромския етнос. Ежегодно библиотеката обявява следните Дни за безплатен абонамент – 2 април – Международен ден на детската книга, 23 април – Международен ден на книгата и авторското право, 11

май – Професионален празник на библиотекаря, 24 май - Ден на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност, 1 юни – Международен ден на детето, 25 септември – Ден на град Добрич, 1 ноември – Ден на народните будители.

Една от основните цели на НЧ „Романо дром - 2002“ е да работи за запазването, развитието, обогатяването и популяризирането на културните традиции на ромската общност и на всички други етнически общности от Добрич и съседните райони, да буди интерес към знание с оглед на развитието на личността и приобщаването на ромите към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата.

Пандемията от COVID-19 възпрепятства цялостната реализация на част от заложените в програмата на читалището мероприятия. Те бяха проведени в ограничен мащаб, съобразно изискванията.

Основните прояви, организирани от Народно читалище „Романо дром – 2002“ през 2020 г. са:

- Изложба по повод един от най-големите традиционни ромски празници – 14.01 – Ромската Нова година. Изложбата бе експонирана от школа „Художествено творчество и приложно изкуство“, Младежки клуб и Женски клуб;
- Честване на 8-ми април - Международния ден на ромите - полагане на венци и цветя пред паметника на Васил Левски, конкурси за есе и рисунка на тема: „Аз съм един от вас“, разглеждане на представените есета и рисунки, обявяване на резултатите от конкурсите и връчване на награди;
- Организиране и провеждане на Регионално изложение „Земята - рай за всички“.

През 2020 г. бяха организирани и проведени още:

- изложби по повод - 21 януари - Бабинден, 14 февруари - Ден на влюбените, 8 март - Ден на жената, Великден, Едерлези, 10 юни - Ден на ромската жена, Ден на Добрич, Ден на християнското семейство, Коледа, Нова година и др., организирани и реализирани от Женския и Младежкия клуб, както и от Школата по художествено творчество към читалището;
- участие в онлайн работни срещи с ромски НПО по проблеми на образованието и интеграцията;
- участия в обучения, организирани от АРДР, Национална мрежа РЕЙН, мрежа МИР, РЕКИЦ и др.
- провеждане на здравни беседи по повод 28.03 – Ден за борба с туберкулозата;
- провеждане на лектории, „Заедно можем повече“;
- участие в честванията на официални празници и годишнини, организирани от Община град Добрич;

На доброволни начала през изминалата 2020 г. членове на Младежкия клуб към читалището се включиха активно в станалата традиционна кампания по издирване и записване на ромски деца в подготвителна група на детските градини и училищата, както и в първи клас.

И през 2020 г. членовете на Младежкия и на Женския клуб при НЧ „Романо дром - 2002“ оказаха помощ на възрастни хора и хора с увреждания при кандидатстването им за социално подпомагане пред Дирекция „Социално подпомагане“ - съдействано е на 19 души. За издаване на лични документи - съдействие получиха 12 души, а за решаване на здравни и социални въпроси - 21 души. Раздадени са на 25 семейства на хора с увреждания предпазни средства и дезинфектанти, предоставени от Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе“.

НЧ „Романо дром - 2002“ работи с деца и младежи от всички етнически групи в Добрич, като преобладават представителите на ромската общност. През изминалата година служителите в институцията насочиха своите усилия към мотивиране на родители

за записване на ромски деца в детска градина или училище, както и към оказване на методическа помощ при подготовката на учениците за държавните зрелостни изпити и за кандидатстване във висши училища в Добрич и страната. Екипът на читалището активно работи и за намаляване броя на отпадащите от учебния процес ромски деца и младежи.

Младежки център – Добрич подкрепя развитието на младите хора, насърчава тяхната активност и участието им в живота на местната общност. Съдейства за повишаване на знанията и уменията им, в условията на толерантност и равнопоставеност.

През 2020 г. младите хора се включиха в клубни форми, обхващащи широк спектър от интереси: Клуб „Цветно“, Ателие „Палитра“, Ателие „Стела и Дара“, Клуб по дигитална живопис „Компютър арт“, Студио за поп-рок певци „Сарандев“, Клуб „Театър“, Театрален клуб „Гео Милев“, Клуб по пиано, Клуб за зумба „Алегрия“, Фолклорен танцов ансамбъл „Добротица“, Детска танцова студия „Добрич“, Клуб за к-рор танци „Enigma“, Клуб за к-рор танци „Piusion“, Клуб за к-рор танци „Enigma“, Клуб по авио и корабомоделизъм, Шах клуб, Шах клуб, Хард-рок клуб.

Младежки център - Добрич даде възможност за изява на таланта на младите хора, посредством участието им в концерти, театрални постановки, изложби, национални и международни конкурси и фестивали.

Проведоха се поредица от неформални обучения, съответстващи на интересите и потребностите на младите хора, включително и такива от уязвими групи, на теми като „Безопасен интернет“, „Здравословен начин на живот и хранене“, „Да знаем повече за СПИН“, „Толерантност“, „Свободно време“, „Не на насилието в училище“, „Как се изразяваме и общуваме с помощта на изкуството“, „Кариерно ориентиране“, „Експлоатация на детски труд“ и др.

От 13.03.2020 г. екипът на Младежки център – Добрич адаптира работата си спрямо създалата се епидемиологична обстановка, посредством поредица от онлайн рубрики, в няколко направления: неформални обучения, мотивационни дейности, развлекателни дейности.

Екипът на Младежки център – Добрич разработи и реализира онлайн публикации, срещи-дискусии и видеа, посветени на значими дати, насочващи вниманието на младите хора към темите за толерантността и човешките права: 21.03 – Международен ден за ликвидиране на расовата дискриминация, 04.11- Подписване на Европейската конвенция за правата на човека, която отбеляза своята 70-та годишнина, 09.11 – Международен ден за борба с расизма, фашизма, антисемитизма и ксенофобията, 16.11 – Световен ден на толерантността, 10.12 – Международен ден за правата на човека.

През 2020 г. в реализираните от Младежкия център дейности взеха участие 174 младежи от етническите общности.

В процеса на своята работа с уязвими групи Младежки център – Добрич поддържа успешни партньорски взаимоотношения с Български младежки червен кръст, Центрове за обществена подкрепа, Дневни центрове, Центрове за настаняване от семеен тип, училища, ученически съвети и неправителствени организации.

Община Добрич осигури участието на образователни медиатори и учители на тема: „Работа в интеркултурна среда“, проведено на 07-09.02.2020 г., организирано от съвместната програма на Европейската комисия и Съвета на Европа РОМАКТ и Асоциация „Интегро“, като партньор на програмата в България. Целта на обучението бе да мотивира и подкрепи участниците да предприемат и прилагат интеркултурни и приобщаващи стратегии и подходи за работа при адресиране на образователните нужди на ромската общност и по-конкретно на ромските деца и ученици.

Община град Добрич бе одобрена по схема за малки грантове по Програма РОМАКТ на стойност 4 584 лв. Средствата бяха предназначени за справяне с хуманитарната криза, породена от обявеното извънредно положение, свързано с COVID-

19. Целта на проекта бе да бъдат подкрепени най-нуждаещите се семейства от маргинализираните общности. Средствата се осигуриха от Съвета на Европа. По списък, предоставен от Местната активна група към Общински съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси бяха подпомогнати 197 семейства, които не са обхванати от други програми и инициативи. Хуманитарната помощ се изрази в предоставянето на пакети с храни от първа необходимост, дезинфекциращи препарати, предпазни маски и ръкавици.

Община Шабла:

Дейностите в областта на културата се осъществяват от 9 читалища на територията на общината. Народно читалище “Зора – 1894” в гр. Шабла и тези в селата Горун, Тюленово, Езерец, Крапец, Ваклино, Дуранкулак, Граничар и Горичане.

Дейностите, които се развиват в читалищата са насочени към уреждане и поддържане на библиотеки, читални, развиване и подпомагане на любителското творчество; организиране на школи; кръжоци, клубове; организиране, провеждане и участия в празненства, концерти, чествания. В НЧ “Зора” гр. Шабла в сформирания детски танцов състав “Бърборино” участват 63 деца, от които 3 са от ромски произход. В кръжока по “Фолклор” към горе посоченото читалище участват 7 деца, от които 3 са от етноса.

В Читалище “Дружба” с. Дуранкулак в танцов клуб “Кибела” участват 12 деца, от тях 2 са ромчета. На всички деца се осигурява равен достъп до всички инициативи - рецитали, посветени на бележити дати и събития от националния календар на България, патронните празници на учебните заведения, конкурси, спортни състезания.

Центърът за подкрепа за личностно развитие/ Общински детски комплекс гр. Шабла осъществява извънучилищни дейности, в клубове, кръжоци и състави, сформирани в началото на всяка учебна година. Предметът на работата им се определя от потребностите, желанията и интересите на децата и учениците, проучени чрез анкети. Лятната програма на Центъра също се опира на действащи форми, които са с развлекателно-забавен характер – „Мозайка“ – моделиране, апликация, работа с природни материали, „Буратино“ – четене и драматизация на приказки, „Млад природолюбител“ – клуб за работа на децата и учениците – участници в него, Литературен клуб „Творческо писане“, където се занимават учениците, любители на литературата и журналистиката. Те са се утвърдили в годините и подрастващите се включват с желание в тях.

По-различното в 2020 година заради извънредната епидемична обстановка, свързана с разпространението на коронавируса и въвеждането на ограничителни мерки, беше дистанционната форма на обучение на учащите се, елементи на която се използваша и при летните занимания с децата. Индивидуалната работа измести груповите форми, планирани в началото на годината. Част от тях отпаднаха във връзка с горепосочените обстоятелства.

От наложилите се добри практики в последните години се реализираха: работата на литературен клуб „Творческо писане“, в който участниците работиха по-скоро онлайн. Занятия провеждаха и клуб „Мозайка“, и клуб „Буратино“ по групи, като се спазваха ограничителните мерки. Интерес сред природолюбителите предизвика посещението на Двореца и ботаническата градина в гр. Балчик, организирана и съобразена с извънредната епидемична обстановка.

Голяма е активността на подрастващите във формите за художествена самодейност: детски танцов състав „Бърборино“, Младежки танцов състав „Българка“ при НЧ „Зора 1894“ гр. Шабла, танцов състав „Карапчанка“ при НЧ „Слънце 1871“ с. Крапец, танцов клуб „Кибела“ при НЧ „Дружба 1898“ с. Дуранкулак. Така младите хора не само изучават и популяризират традициите в областта на фолклора, но и се ангажират, общуват. В тези средища за самодейност те показват амбиция при подготовката, чийто резултат са завоювани призови места в различни фестивали и конкурси. За 2020 година Младежки танцов състав „Българка“ при НЧ „Зора 1894“ се включи в „Пролетно надиграване 2020“ в гр. Варна, където спечели награда за запазване традициите в българския фолклорен танц. И в тези форми на художествена самодейност през 2020 година работата се осъществи в съответствие с мерките и ограниченията, наложени заради извънредната епидемична обстановка.

Всички изяви и инициативи, които се провеждат в общината се отразяват в местния вестник „Изгрев“. В него се популяризират дейностите с деца и участници, свързани както със задължителната предучилищна подготовка, така и извънкласните и извънучилищните дейности (включително и онлайн провеждането им за 2020 г.).

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ: ДОБРИ ПРАКТИКИ, ИЗВОДИ, ТРУДНОСТИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МЕРКИТЕ, ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Младежки център - Добрич стартира изпълнението на проект „Младежки център Добрич - Вашето днес“, по програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 -2021.

Основната цел на проекта е разширяване на териториалния обхват на Младежки център - Добрич и повишаване, както на разнообразието на дейностите, така и на броя на младежите и участниците от други възрастови групи, за да се отговори на нуждите и стремежите на младите хора и представителите на общността, включително и на тези от уязвимите групи. Проведени бяха поредица от информационни кампании под мотото „Вашето днес“, реализирани в областта в областта и гр. Добрич, включително и в отдалечените квартали – „Рилци“, „Балик“ и „Изгрев“, с цел осигуряване на равен достъп до планираните проектни дейности. Събитията включваха популяризиране на проекта, събиране на предложения за младежки инициативи, творчески и спортни предизвикателства.

Част от дейностите по проекта са и стартиралите нови клубни форми – Арт клуб и Клуб по народни танци. Участниците бяха идентифицирани посредством индивидуални срещи с хора от уязвими групи, посещения в социални услуги, кампании в училища и квартали с предимно ромско население. В Арт клуба участват 10 деца и младежи, включително и с интелектуални затруднения. Целта на клуба е участниците да се приобщят и интегрират в обществото, да предизвикват, мотивират и развиват творческото си мислене и умения. Поради епидемиологичната обстановка и спазване на разпоредбите, от м. ноември 2020 г. срещите преминават в онлайн формат, чрез индивидуално изпращане на видео рубрика „Работилница у дома“ и извършване на онлайн консултации. В Клуб по народни танци участват 9 деца и младежи, включително и от уязвими групи. Целта на клуба е приобщаване на децата и младите хора в обществото, чрез интереса им към българската култура, бит и традиции. Чрез включването на собствения ритъм в

колективната игра, енергия и дух, тези младежи ще могат да постигнат по-добри резултати при усвояването на танцови умения.

По проекта са назначени двама образователни медиатори и специалист „Социални дейности“, които работят за мотивиране, приобщаване и пълноценно включване на представителите на уязвими групи в дейностите по Проект „Младежки център Добрич – Вашето днес“.

Обобщил: .....

К.Асан

Главен експерт АКРРДС

01.03.2021